

2019 YILI SERACILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ MALİ DESTEK PROGRAMI (SERA)

GERÇEK KİŞİLER, KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELER,
KOOPERATİFLER VE BİRLİKLER (Kar Amacı Güden)

2019 Yılı Proje Teklif Çağrısı Başvuru Rehberi
Referans No: TR63-19-SERA

Son Başvuru Tarihi
5 Nisan 2019

www.dogaka.gov.tr
bilgi@dogaka.gov.tr

HATAY
KAHRAMANMARAŞ
OSMANİYE

T.C.
DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI

2019 Yılı
Seracılığın Geliştirilmesi
Mali Destek Programı
(SERA)

2019 Yılı Proje Teklif Çağrısı Başvuru Rehberi
Referans No: TR63-19-SERA

Gerçek Kişiler
KOBİ'ler
Kooperatifler ve Birlikler (Kar Amacı Güden)

Teklif Çağrısı İlan Tarihi	: 22 Ocak 2019
Son Başvuru Tarihi	: 5 Nisan 2019 Saat 23.59
Taahhütname için Son E-imza / Teslim Tarihi	: 12 Nisan 2019 Saat 17.00

İçindekiler

Tablolar	3
Şekiller	3
Program Künyesi	4
Tanımlar	5
Başlarken	10
2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı(SERA)	
1. 2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı(SERA)	13
1.1 Giriş, Mevcut Durum, Gerekçe	13
1.1.1 Giriş	13
1.1.2 Temel Göstergeler ile Seracılığın Mevcut Durumu	14
1.1.3 Programın Gerekçesi	18
1.2 Programın Amacı ve Öncelikleri	20
1.3 Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak	20
Uygunluk Kriterleri ve Başvuru Süreci	
2. Uygunluk Kriterleri ve Başvuru Süreci	23
2.1 Uygunluk Kriterleri	23
2.1.1 Başvuru Sahibi ve Ortakların Uygunluğu	23
2.1.1.1 Başvuru Sahibinin Uygunluğu	23
2.1.1.2 Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu	26
2.1.2 Projelerin Uygunluğu (Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler)	28
2.1.3 Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler	32
2.1.3.1. Uygun Maliyetler	33
2.1.3.2. Uygun Olmayan Maliyetler	34
2.2 Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler	36
2.2.1 Başvuru Formu ve Diğer Belgeler	36
2.2.2 Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacak?	41
2.2.3 Başvuruların Alınması İçin Son Tarih	43
2.2.4. Daha Fazla Bilgi Almak İçin	43
Başvuruların Değerlendirilmesi ve Sonuçlandırılması	
2.3 Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi	45
2.3.1 Ön İnceleme	45
2.3.2 Teknik ve Mali Değerlendirme	49
2.4 Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi	52
2.4.1 Bildirimin İçeriği	52
2.4.2 Öngörülen Zaman Çizelgesi	52
Başarılı Bulunan Proje Sahipleri ile Sözleşme İmzalanması ve Proje Uygulama Koşulları	
2.5 Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları	54
2.5.1 Kesin Destek Tutarı	55
2.5.2 Hedeflerin Gerçekleştirilememesi	55
2.5.3 Sözleşmenin Değiştirilmesi	56
2.5.4 Raporlar	56
2.5.5 Ödemeler	56
2.5.6 Projeye Ait Kayıtlar	56
2.5.7 Denetim	56
2.5.8 Tanıtım ve Görünürlük	57
2.5.9 Satın Alma İşlemleri	57
Ekler	
EK A - Başvurumu KAYS Üzerinden Nasıl Yapacağım?	59
EK B - Proje Düzeyi Performans Göstergeleri	62
EK C - Başvuru Esnasında Sunulacak Belgeler	63
EK D - Ortaklık Beyannamesi	67
EK E - İştirakçi Beyannamesi	68
EK F - Proje Uygulamaya İlişkin Beyanname	69
EK G - İşletme Mevcut Durum Beyannamesi	70
EK H - Sera Proje Beyannamesi	71
EK I - Eş Finansman Taahhütnamesi	72
EK J - Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname	73

Tablolar

Tablo 1. İllere Göre Sera Alanları Dağılımı	16
Tablo 2. TR63 Bölgesi İlleri Seracılık Alanları ve Niteliklerine Göre Dağılımı	17
Tablo 3. Türkiye ve TR63 Bölgesi'nde Ürünlerin Üretim Miktarları	17
Tablo 4. Ön İnceleme Evrak Kontrol Listesi	46
Tablo 5. Ön İnceleme Uygunluk Kontrolü Listesi	48
Tablo 6. Değerlendirme Tablosu	50
Tablo 7. Proje Düzeyi Performans Göstergeleri	62
Tablo 8. Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler	63
Tablo 9. Sunulması Başvuru Sahibinin Yararına Olan Destekleyici Belgeler	65

Şekiller

Şekil 1. Türkiye'de Niteliklerine Göre Sera Alanlarının Gelişimi (2004-2017)	16
--	----

Program Künyesi

2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı (SERA) Künyesi		
Programın Amacı	<i>TR63 Bölgesi'nde seracılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasına katkı sağlanması</i>	
Programın Öncelikleri	<ol style="list-style-type: none"><i>Sera kurulumuna yönelik yeni yatırımların desteklenmesi</i><i>Mevcut seralarda modernizasyon yatırımlarının desteklenmesi</i><i>Seralarda elde edilen ürünlerin depolanması ve pazarlanmasına yönelik yatırımların desteklenmesi</i>	
Programın Toplam Bütçesi	5.000.000 TL	
Proje Destek Tutarı	<i>Asgari 30.000 TL</i>	<i>Azami 700.000 TL</i>
Destek Oranı	<i>Asgari % 25</i>	<i>Azami % 50</i>
Proje Uygulama Süresi	<i>Asgari 6 ay</i>	<i>Azami 18 ay</i>
Başvuru Yapılabilecek Proje Sayısı	<i>Azami 2 adet</i>	
Destek Alınabilecek Proje Sayısı	<i>Azami 1 adet</i>	
Proje Uygulama Yeri	<i>Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illeri (Proje tamamlandığında bütünlük sera büyüklüğü en az 3 dekar¹ ve üzerinde olmalıdır.</i>	
Uygun Başvuru Sahipleri	<i>Seracılık alanında faaliyet gösteren ya da gösterecek olan, Çiftçi Kayıt veya Örtüaltı Kayıt Sistemine kayıtlı;</i> <ul style="list-style-type: none"><i>Gerçek Kişiler</i><i>KOBİ'ler</i><i>Kooperatifler ve Birlikler (Kar Amacı Güden)</i>	
İlan Tarihi	22 Ocak 2019	
Başvurular İçin Son Başvuru Tarihi ve Saati	5 Nisan 2019 Saat 23.59	
Taahhütname için Son E-İmza / Teslim Tarihi ve Saati²	12 Nisan 2019 Saat 17.00	
Sonuçların Açıklanması İçin Öngörülen Tarih	Temmuz 2019	

¹ Örneğin toplam 3 dekarlık yatırım uygun olmakla beraber 1 dekar serası olan bir yatırımcının en az 2 dekarlık ek yatırımı da uygundur.

² Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname Başvuru Sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Ajansa teslim edilir. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname Başvuru Sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Ajansa teslim edilir.

Tanımlar³

Ajans

Sözleşme Makamı olarak, Programın tanıtımı, yönetimi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi ve denetiminden sorumlu olan T.C. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'nı (DOĞAKA),

Ara Rapor

Sözleşmede belirtilen dönemler itibarıyla, "Proje Uygulama Rehberi'nde" belirtilen usul ve esaslara uygun olarak Yararlanıcı tarafından proje uygulama süresince hazırlanan ve sunulan raporu,

Aynı Katkı

Başvuru Sahibinden, Ortaklarından veya işbirliği yapılan kişi ve kuruluşlardan herhangi biri tarafından yapılacak arazi, mal, malzeme, iş gücü, makine ve ekipman katkısını,

Bağımsız Değerlendirici

Proje tekliflerini, bu rehberde belirtilen esaslara göre teknik, ekonomik, sosyal ve mali açıdan değerlendirmek üzere, alanında en az 5 (beş) yıllık uzmanlık ve tecrübe birikimi olan, yükseköğretim kurumları öğretim elemanları ile kamu kurum ve kuruluşları personelinden Ajans tarafından uygun bulunanların ilgili kurumlarca görevlendirilmesi veya Ajans tarafından diğer gerçek kişiler arasından hizmet alımı yoluyla seçilen uzmanları,

Başvuru Rehberi

Ajans tarafından Başvuru Sahipleri için hazırlanan, programdan yararlanabilecek gerçek ve/veya tüzel kişileri, başvuruda bulunabileceklerde aranan şartları, başvuru ve yararlanma şekil ve şartlarını, desteklenecek faaliyet alanları ve proje konularını, destekten karşılanabilecek uygun maliyetleri, seçim ve değerlendirme kriterlerini, standart başvuru belgelerini ve diğer gerekli bilgileri açıklayan rehber belgeyi,

Başvuru Sahibi

Mevcut hibe programı ya da programları kapsamında Ajanstan destek almak için müracaatta bulunan/bulunabilecek gerçek ve tüzel kişileri, (işletme/ firma/ticari unvana haiz gerçek kişi/kişi grubu)

Bölge Planı

Mülga Kalkınma Bakanlığı'nın koordinasyonunda Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanarak Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu tarafından onaylanan TR63 Bölge Planı 2014-2023 metnini,

Çiftçi Kayıt Sistemi

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından oluşturulan çiftçilerin kayıt altına alındığı, çiftçilerin buraya istenen belgeleri beyan ettikten sonra kayıt oldukları sistemi,

Dış Uzman

Değerlendirme sürecinde görev alan Bağımsız Değerlendirici ve Değerlendirme Komitesi üyelerini,

Değerlendirme Komitesi

Bağımsız değerlendiriciler tarafından gerçekleştirilen değerlendirmeler üzerinde gerekli kontrolleri yaparak ve gerekli gördüğü durumlarda bağımsız değerlendiricilerin değerlendirme yöntemi ile projeleri yeniden değerlendirerek görüş oluşturmak ve bunları raporlamak üzere yükseköğretim kurumları öğretim elemanları ile kamu kurum ve kuruluşları personelinden Ajans tarafından görevlendirilen alanında en az 7 (yedi) yıllık tecrübeye sahip, en az 5 (beş) üyeden oluşan komiteyi,

³ "Tanımlar" kısmı bu rehberin bir parçası olup, kavramlar ile ilgili olarak buradan yararlanabilirsiniz.

Eş Finansman

Ajans tarafından desteklenen projelerde harcanmak üzere, Başvuru Sahibi (ve varsa Ortağı/Ortakları) tarafından sağlanması taahhüt edilen nakdi katkısı,

Faaliyet

Süresi, kapsamı ve bütçesi sınırlı, kısa ve basit şekilde düzenlenmiş nitelikli işleri,

Görünürlük

Projenin yürütülmesi süresi boyunca Ajans tarafından sağlanan mali destek ile T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının genel koordinasyonunun görünür kılınması amacıyla Proje Yürütücüsü tarafından alınan ve projenin tanıtımına yönelik tedbirleri,

Hesap Özeti

Vergi Usul Kanunu'nun 196. maddesine göre işletme hesabı esasına göre defter tutanlar için, her hesap döneminin sonunda çıkartılan, işletme defterinin son sayfasına yazılan gider ve gelir olmak üzere iki kısımdan oluşan özeti,

İşletme Defteri

Türk Ticaret Kanunu'nun 66/3 maddesine göre ikinci sınıf tacirlerin ekonomik faaliyetlerini izledikleri ve muhasebeye basit usule göre yani tek taraflı kayıt sistemine göre tutulan defteri,

İşletme

Yasal statüsü ne olursa olsun, bir veya birden çok gerçek veya tüzel kişiye ait olup ekonomik faaliyette bulunan birimleri ve girişimleri,

İştirakçi

Desteğe konu proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda, doğrudan fayda veya menfaat elde etmeden yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan ve ilgili başvuru belgelerinde açıkça belirtilen kar amacı güden ve/veya gütmeyen kuruluşları,

İzleme

Ajans'ın desteklediği program, proje ve faaliyetlerin öngörülen amaç ve hedeflere ulaşması amacıyla, düzenli ve sürekli olarak veri toplanması, uygulamaya ilişkin risklerin önceden tespit edilerek düzeltici ve önleyici tedbirlerin alınması, uygulama performansının takip edilmesi ve denetim faaliyetlerinin yapılabilmesine imkân verecek bilgilerin kayda geçmesini sağlamak üzere yürütülen, tarafsız yönlendirme ve takip faaliyetlerini,

KAYS (Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi)

Teklif Çağrısı kapsamında proje başvurularının elektronik ortamda alınması, değerlendirilmesi, izlenmesi ve raporlanması gibi süreçlerin tamamını kapsayan bilgi sistemini, (<http://portal.kays.kalkinma.gov.tr>)

KOBİ (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler)

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte KOBİ tanımı, 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 125 milyon Türk Lirasını aşmayan ve bu Yönetmelikte mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ekonomik birimleri veya girişimleri,

- **Mikro İşletme:** 10 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 3 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeleri,
- **Küçük İşletme:** 50 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 25 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeleri,
- **Orta Büyüklükteki İşletme:** 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 125 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeleri,

Kobi tanımına ilişkin aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmalıdır;

- **Sınıf Değiştirme ve Vasfın Kaybı:** Hesaplarının kapanış tarihinde, işletme sınıfları ve KOBİ vasfı belirlenirken dikkate alınan kriterlerden herhangi birini, birbirini takip eden 2 hesap döneminde de kaybeden veya aşan işletmeler sınıf değiştirir veya KOBİ vasfını kaybeder. Hesapların kapanış tarihindeki veriler esas alınarak sınıf değiştirme veya KOBİ vasfını kaybetme tarihleri, verilerin temini süresine bağlı olarak destek sağlayan kuruluşlar tarafından farklı belirlenebilir.
- **Kamu Kontrolündeki İşletmeler:** Bir işletmenin, sermayesinin veya oy haklarının %25 veya fazlasına doğrudan veya dolaylı olarak müştereken veya tek başına, ("Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmeliğin" 9. maddenin 2. ve 3. fıkralarında sayılan yatırımcılar dışında) bir veya birden fazla kamu kurum veya kuruluşu ile bu niteliği haiz olan kurum ve kuruluşların kontrolünde olması halinde, bu işletme KOBİ sayılmaz.

Kooperatif ve Birlik (Kar Amacı Güden)

Karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle mesleki faaliyetleri ile ilgili ihtiyaçlarını sağlamak, ürünlerini daha iyi şartlarla değerlendirmek ve ekonomik menfaatlerini korumak amacıyla, aralarında sınırlı sorumlu, değişir sayıda ortaklı ve değişir sermayeli, ticari esaslara göre faaliyet gösteren tüzel kişiliği haiz üretici kuruluşları (işletmeleri) ve/veya Birlik'leri, (Örn. Tarım Satış Kooperatifi ve Birliği vb.)

Leasing (Finansal Kiralama)

Bir yatırım malının mülkiyeti leasing şirketinde kalarak belirlenen kiralara karşılığında kullanım hakkının kiracıya verilmesi ve sözleşmede belirtilen sözleşme süresi sonunda mülkiyetinin kiracıya geçmesini sağlayan finansman yöntemini,

Mali Destek

Desteklenecek projelerin gider bütçelerinin, belirlenecek oranlarda Ajans tarafından karşılanması amacıyla güden nakdi ödemeyi,

Marka

Bir işletmenin mal veya hizmetlerini bir başka işletmenin mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlaması koşuluyla kişi adları dâhil, özellikle sözcükler, şekiller, harfler, sayılar, malların biçimi veya ambalajları gibi çizimle görüntülenebilen veya benzer biçimde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayınlanabilen ve çoğaltılabilen her türlü işaretleri,

Menfaat ilişkisi

Mali destek programı kapsamında projenin hazırlığı, değerlendirilmesi, seçimi, onayı, teknik açıdan desteklenmesi ve izlenmesi aşamalarında görev alanların görevlerinin gizliliğini veya tarafsızlığını, kendilerine, Proje Yürütücülerine ya da başkalarına maddi veya manevi yönden haksız menfaat temini bakımından etkileyebilecek her türlü durumu,

Nihai Rapor

“Proje Uygulama Rehberi’nde” öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yararlanıcı tarafından proje uygulama süresinin sonunda sunulan raporu,

Örtüaltı Kayıt Sistemi (ÖKS)

Örtüaltı tarımsal faaliyet yapan gerçek ve tüzel kişilerin, özlük ve örtüaltı tarımsal faaliyetlerine ilişkin bilgilerinin merkezi bir veri tabanında kayıt altına alındığı, güncellenebildiği, kontrol edilebildiği, raporlanabildiği, izlenebildiği, Bakanlık ve diğer kurumların sistemleri ile bilgi alışverişinin sağlanabildiği, örtüaltı üretime yönelik tarımsal desteklemelerin uygulanabildiği, çeşitli ve değişik sorgulamaların yapılabildiği tarımsal veri tabanını,

Proje

Destekten yararlanmak üzere Ajansa sunulan belli bir amaca odaklanmış, bütçesi ile bütünlük arz eden, belirli süreli ve düzenli faaliyetler bütünü,

Proje Hesabı

Mali desteğe hak kazanan Proje Yürütücüsü tarafından projeye özel olarak açılan ve eş finansman da öngören projelerde bu tutarın da dâhil olacağı proje harcamalarının tamamının karşılandığı banka hesabını,

Proje Bütçesinde Öngörülen Toplam Uygun Tutar

Sözleşmede yer verilen destek tutarına esas toplam nihai proje tutarını,

Proje Teklif Çağrısı

Ajans tarafından sağlanacak mali destek kapsamında, başvuru rehberinin kamuoyuna ilanı ve başvuru yapılmasına yönelik açık daveti,

Proje Yürütücüsü

Ajanstan destek almaya hak kazanan gerçek ve tüzel kişileri,

Sera

İklime bağlı çevre koşullarının kısmen ya da tamamen denetlenerek, içerisinde kültür bitkileri ile bunların tohum, fide ve fidanlarının ekonomik olarak üretilmesi, yetiştirilmesi, sergilenmesi ve korunmasını olanaklı kılan, uygun bir bitki gelişimi için ideal koşulları yaratmayı ve yıl boyunca üretim yapmayı amaçlayan, üzeri ışık geçirebilen bir malzeme ile kaplı, içinde hareket edilebilen yüksek sistemli örtüaltı ünitelerini,

Sözleşme

Ajans ile Yararlanıcı arasında imzalanan, destekten yararlanma ilke ve kurallarını, ödeme usul ve esaslarını, tarafların hak ve yükümlülüklerini ve bu yükümlülüklerin ihlalinin sonuç ve müeyyidelerini düzenleyen anlaşma ve ekleri,

Taahhütname

Proje başvurusu elektronik olarak tamamlandığında, KAYS üzerinden oluşturulup e-imza ile imzalanan ya da ıslak imzalı olarak Ajansa teslim edilen belgeyi,

Tesis

Mevcut işletmelerde, bir ürünün bir kısmının veya tamamının üretildiği birimi,

TR63 Düzey 2 Bölgesi

Kalkınmışlık düzeyi, sosyo-ekonomik göstergeler ve coğrafi konum temel alarak oluşturulan, Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'nın faaliyet gösterdiği Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinden oluşan istatistiki bölge sınıfını,

Usulsüzlük

Proje uygulaması sırasında veya öncesinde; yanlış veya yanıltıcı bildirimde bulunmak, sahtecilik yapmak, hile ve dolanlı hareketlerde bulunmak ve Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile bunu tamamlayıcı nitelikte hazırlanan her türlü belge ve düzenlemede belirtilen ilke ve kurallara aykırı olarak sözleşmede değişiklik yapmak gibi sözleşme ilişkisini ihlal eden fiil ve davranışları,

Yenilenebilir Enerji Kaynakları

Sürekli devam eden doğal süreçlerdeki var olan enerji akışından elde edilen enerjiyi, [Güneş ışığı, rüzgâr, akan su (hidrojen), biyolojik süreçler ve jeotermal gibi]

ifade eder.

Başlarken

Projenizin hazırlanması ve sunulmasında aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi yararınıza olacaktır.

- Bu destek programı, *seracılık alanında yatırımı olan ya da sıfırdan yatırım yapacak, ÇKS ya da ÖKS kaydı olan gerçek kişilere, KOBİ'lere, kar amacı güden Kooperatif ve Birliklere* yöneliktir.
- **Gerçek kişilerin** proje başvurularının destek almaya hak kazanması halinde ticari esaslara göre faaliyet gösteren ve TR63 Bölgesi'ne kayıtlı şirket kurmaları gerekmektedir. Bu hususu yerine getirmeyen Başvuru Sahipleri Ajans tarafından desteklenmeyecektir.
- Bir Başvuru Sahibi 2019 Yılı Mali Destek Programlarından (BİG-K, SERA) istediğine başvuru yapabilir. Ancak en fazla 1 projesi için destek alabilir. Bu nedenle Başvuru Sahiplerinin kendilerine en uygun programı seçmeleri ve buna göre başvurularını sunmaları gerekmektedir. Başvuru Sahibi her iki programa da başvuru yapmış ve her iki program kapsamında da birer projesi başarılı ise, BİG-K programı kapsamında yapmış olduğu proje başvurusu desteklenecektir.
- **Başvuru konunuzun**; programın amacı, öncelikleri veya örnek konular başlıklarından en az birisi kapsamında olduğundan emin olunuz.
- "Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu" başlığı altında yer alan Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) sahip olması gereken nitelikleri ve kesinlikle içinde bulunmaması gereken halleri dikkatlice okuyunuz.
- Başvuru konunuzun; TKDK destekleri Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karar ile sağlanan destekler, Tarım ve Orman Bakanlığı destekleri ve diğer ulusal ve uluslararası destek programları tarafından desteklenip desteklenmediğini kontrol etmeniz gerekmektedir. Rehber içerisindeki notlarda ve Ajans internet sitesindeki ek belgelerde (Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname) belirtilen destek yasaklarını göz önünde bulundurunuz. Aynı yatırım kalemleri için birden fazla fon kaynağından destek alamayacağınızı unutmayınız.
- Projenizi Rehber alt başlıklarında ve program künyesinde belirtilen limitler dâhilinde (asgari-azami destek tutarları, asgari-azami destek oranları, proje uygulama süresi ve bütçe kalemleri için belirtilen kısıtlar) hazırlayınız.
- Proje başvuruları KAYS Programı (<http://portal.kays.kalkinma.gov.tr>) üzerinden alınacaktır. Bu nedenle Başvuru Sahiplerinin internet üzerinden sisteme kayıt olmaları ve projelerini KAYS üzerinden hazırlamaları gerekmektedir.
- Proje başvurusunda projenin esaslı maliyet kalemleri ile tek tedarikçiden temin edilebilecek çok sayıda alt kalemden oluşan maliyet kalemleri için Teknik Şartname/Şartnameler ve her bir Teknik Şartname için en az bir adet Proforma Fatura sunulması gerektiğini göz önünde bulundurunuz.

- Bu program kapsamında Ajans destekleri **KDV hariç tutarlar** üzerinden olacaktır. KAYS üzerinden bütçeyi hazırlarken KDV hariç tutarları yazmayı ve hazırlayacağınız proforma faturaları KDV hariç almayı unutmayınız.
- Başvuru belgelerinize, “Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler” başlığında yer alan dokümanları ekleyiniz. (Destekleyici Belgelerin tam ve doğru sunulması değerlendirme aşamasında Başvuru Sahibinin lehine olacaktır.)
- Başvuruların proje teklif çağrısı ilanında belirtilen son başvuru tarih ve saatine kadar sistem üzerinden tamamlanması başvurunun tamamlandığı anlamına gelmemektedir. Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır.
- Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname Başvuru Sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Ajansa teslim edilmelidir. Zamanında yapılmayan proje başvuruları için mazeret kabul edilmez ve bu projeler değerlendirmeye alınmadan reddedilir.
- Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'nın proje hazırlama ve uygulama konusunda danışmanlık hizmeti sağlayan firma ve kişilerle bir bağı yoktur. Bu konuda Ajans ile bağı referans gösteren kişi ve firmalara itibar etmeyiniz.
- Proje teklif çağrısı, zorunlu hallerde Ajans tarafından desteklenecek proje listesi ilan edilmeden önce iptal edilebilir. Bu durumda Ajanstan herhangi bir hak ve tazminat talebinde bulunulamaz.
- Program rehberindeki renklendirme şu konu dağılımına göre yapılmıştır;

Programın Gerekçesi ve Tanıtımı

Uygunluk Kriterleri ve Başvuru Süreci

Başvuruların Değerlendirilmesi ve Sonuçlandırılması

Başarılı Bulunan Proje Sahipleri ile Sözleşme İmzalanması ve Proje Uygulama Koşulları

2019 Yılı
Seracılığın Geliştirilmesi
Mali Destek Programı (SERA)

1.1 Giriş, Mevcut Durum, Gerekçe

1.1.1 Giriş

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOĞAKA), Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Kordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanuna dayanılarak, mülga Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerini kapsayan TR63 Bölgesi'nde 25 Temmuz 2009 tarihinde kurulmuştur.

Ajansımız Bölgede uygulayacağı mali ve teknik destek programlarıyla kişi, kurum ve kuruluşların eş finansmana dayalı ortak proje üretme kültürü ve yeteneği geliştirmeye devam etmektedir. Bu sayede, farklı tarafların mevcut kaynaklarını öncelikli projelerde yoğunlaştırması ve bu projeleri kısa sürede hayata geçirebilmelerinin sağlanması hedeflenmektedir.

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'nın, "Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma plânı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak, bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak" olarak belirlenen temel görev ve sorumlulukları doğrultusunda; Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinden oluşan faaliyet alanında bu temel görevi icra etmek üzere TR63 Bölge Planı 2014-2023 metni tamamlanmıştır. Söz konusu plan, sırasıyla mülga Kalkınma Bakanlığı'nın ve Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu'nun uygun görüş ve onaylarının ardından yürürlüğe girmiştir.

"Nitelikli insan kaynağı ve gelişmiş altyapı olanakları ile rekabet gücü ve yaşam kalitesi yüksek bölge"

vizyonu ve bu vizyona ulaşmak için ulusal ve uluslararası hedeflerin dikkate alındığı TR63 Bölge Planı (2014-2023)

- Enerji üretim kapasitesinin artırılması,
- Sanayide rekabet gücünün geliştirilmesi,
- Tarımda yapısal dönüşümün sağlanması ve kırsal kalkınma,
- Lojistik sektörünün geliştirilmesi,
- Turizm potansiyelinin ekonomiye kazandırılması,
- Kentsel altyapının iyileştirilmesi,
- Sosyal altyapının iyileştirilmesi

gelişme eksenlerinden oluşmaktadır.

Uygulanacak destek programları için de temel referans kaynağı olan Bölge Planı metninde, Temel Gelişme Eksenlerinin ortak paydası olarak “Beşeri Sermaye, Üniversiteler ve Mesleki Eğitim”, “AR-GE ve Yenilikçilik” ve “Altyapı” Yatay Gelişme Eksenleri belirlenmiş olup, söz konusu alanlar Temel Gelişme Eksenlerinin özellikle sorunlarına ve ihtiyaçlarına tedbir almak üzere oluşturulmuştur. Yukarıda yer alan tüm gelişme eksenlerinin odağında ise ekonomik ve sosyal kalınmayı sağlayarak TR63 Bölgesi’ni yaşam kalitesi yüksek bölgeler arasında yer almasını; bu sayede ülkemizi refaha ulaştırmış toplumlar arasına girmesini sağlama hedefi bulunmaktadır.

1.1.2 Temel Göstergeler ile Seracılığın Mevcut Durumu

Sebze, meyve ve çiçek gibi kültür bitkilerinin normal açıkta yetiştirme mevsimlerinin dışında, ekolojik faktörlerin kontrolü sayesinde yetiştirilmelerine imkan sağlayan yapay yetiştirme mekânlarına “sera”; seralarda yapılan bitkisel üretime ise “seracılık” veya örtüaltı yetiştiriciliği adı verilmektedir. Örtüaltı yetiştiriciliği, genel olarak yaş meyve sebze üretimi genel kategorisinin bir alt dalı olarak ele alınmaktadır. Ürün yetiştirmedeki olumsuzlukları ortadan kaldırmak veya minimum zararlar üretimi sürdürülebilir kılmak için çeşitli yöntemlere başvurulmaktadır. Ürünleri seralarda yetiştirme bunlardan bir tanesidir. Kavramsal olarak seracılık, “sera işletmeciliği” veya “sera yetiştiriciliği” ile “örtüaltı ürün yetiştiriciliği” aynı anlamda kullanılmaktadır.

Hızla artan dünya nüfusuna paralel olarak, gıda maddelerine olan talep de her geçen gün artış göstermektedir. İnsanlar çoğu zaman sebze ve meyveleri mevsimi dışında da tüketmek istemektedirler. Bu artan gıda talebinin karşılanması ve mevsimi dışında sebze ve meyve talebinin karşılanabilmesi için, birim alandan yüksek verimin alındığı seracılık, tüm dünyada her geçen gün daha fazla önem kazanmaktadır. Seracılık tarımda çeşitliliği, istihdamı ve tarımsal nüfusu artırması yönleriyle de ekonomiye katkısı büyük olmaktadır.

Son yıllarda tarımın seracılık endüstrisi kolunda batı ülkelerinde önemli gelişmeler gerçekleştirilmiştir. Uygulanan araştırma programları sonucunda bir taraftan birim alandan alınan ürün miktarında önemli artışlar sağlanırken öteki taraftan da, topraksız tarımı içeren su kültürü ayrıca ortam kültürü, ekolojik tarım, bilgisayar ve robot kontrollü sistemler, serada tozlaşmayı sağlayacak meyve tutumunu arttırmak amacıyla bambus

arılarının kullanılması gibi seralarda uygulanan teknolojilerin geliştirilmesiyle de, sebze, meyve ve süs bitkilerindeki kalite riski en alt düzeye indirilmektedir.

Modern seracılık geçmişi ise 18.yüzyıl sanayi devrimi ve sonrasında geliştirilen malzemeler kullanılarak yapılmıştır. Daha sonra ABD ve Avrupa'da sera yapımı, endüstri ile birlikte birinci dünya savaşından sonra hızlı bir şekilde gelişmeye başlamıştır. Günümüzde uluslararası seracılığa bakacak olursak, seraların dünya üzerinde geniş bir yayılma alanı olduğunu görürüz. Bu geniş yayılma alanı üzerinde ekolojik etmenler ve sera teknolojisinin oldukça farklı olduğu görülmektedir.

Ülkemiz dünya üzerinde seracılık açısından uygun bir konumdadır. Birçok ülkede olmayan iklim avantajımız vardır. Halen gelişmekte olan seracılığımız da bunun göstergesidir. Bu bölgelerde ilkbahar ve sonbahar devrelerinde güneş enerjisinin pasif sistemlerle kullanılarak kısa devrelerde daha ekonomik ve pratik seralarda ürün yetiştirilmesi planlanırsa, hormon kullanmaya gerek kalmadan ve uygun yeterli ilaçlama ile turfanda ürün elde edilmesi mümkündür. Bugün örtü altı yetiştiriciliği, ekim-temmuz ayları arasındaki dönemde 8 aylık sebze ihtiyacını karşılayan bir kısmını ihraç eden ve yüzbinlerce kişinin de geçimini sağlayan önemli bir sektör haline gelmiştir.

Ülkemiz seracılığı Marmara, Ege ve Akdeniz kıyı şeridinde dağılım ve gelişme göstermektedir. Bu dağılım içerisinde yer yer yoğun üretim alanları doğmuştur. En kuzeyde Yalova çevresindeki mikro klimada görülen seracılık, batıda İzmir ve Muğla çevresinde, güneyde Antalya ve Mersin dolaylarında yoğunlaşmakta ve oradan Hatay'a uzanmaktadır

Türkiye'de örtüaltı bitki yetiştiriciliği TÜİK verileri paralelinde 4 ana başlık altında inceleyebiliriz. Bu sınıflandırmalar, sera alanlarının niteliklerine göre dağılımı, bu alan üzerinde yetiştirilen sebze, meyve ve süs bitkileri yetiştiriciliği şeklindedir.

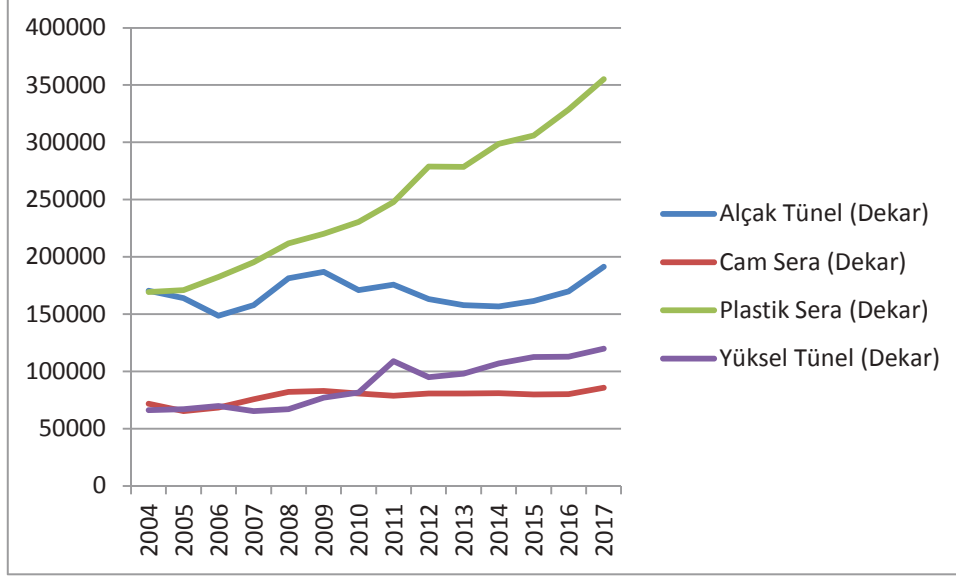
Seracılık Teknikleri

Yetiştiriciliği yapılan ülkeleri farklı enlem derecelerinin sonucu olan iklim ve farklı sera teknolojileri göz önüne alınarak şöyle sınıflandırmamız mümkündür.

- **Yüzeysel Örtüler:** Örtüaltı yetiştiriciliğinde malçlama, yüzeysel örtüler, yastıklar şeklinde yapılan ve kısa veya uzun süre bitkilerin üzerini kapatan, ayrıca tüm tarımsal işlemlerin dışardan yapıldığı sistemler olarak sınıflandırılmaktadır.
- **Alçak tüneller:** Cam, plastik vb. ışık geçirebilen malzeme ile kaplanarak değişik şekillerde yapılan, yüksek sistemli bir örtüaltı yetiştiriciliği yapısıdır.
- **Yüksek tüneller:** Karma Model Örtüaltı yetiştiriciliğinde insanın içerisine rahatça girebileceği, tarımsal mekanizasyona olanak sağlayan, ancak ısıtma, havalandırma sistemleri genellikle olmayan, dar ve yarım daire kesitli yapılardır. Bu örtü tiplerinin hepsi plastik örtülerdir
- **Seralar:** Tüm iklim elemanlarının denetimine olanak sağlayabilecek örtülü yapılardır. Seracılık, iklimle ilgili çevre koşullarına, tümüyle veya kısmen bağlı kalmadan gerektiğinde sıcaklık, ışık, nem ve hava gibi etmenler denetim altında tutularak bütün yıl boyunca çeşitli kültür bitkileriyle bunların tohum, fide ve fidanlarını üretmek, bitkileri korumak, sergilemek amacıyla cam, plastik v.b. ışık geçirebilen malzeme ile kaplanarak değişik şekillerde yapılan, yüksek sistemli bir örtüaltı yetiştiriciliği yapısıdır

Şekil 1 Türkiye’de Niteliklerine Göre Sera Alanlarının Gelişimi (2004-2017)

Kaynak TÜİK, 2017

Yukarıdaki grafikte de görüldüğü üzere yıllar itibarıyla seracılık alanları katlanarak artmıştır. Niteliklerine göre dağılımda plastik sera alanı diğer türlere göre daha yüksek artış göstermiştir.

Tablo 1 İllere Göre Sera Alanları Dağılımı

İller	Sera Alanı	Yüzdellik Oran
<i>Antalya</i>	<i>278.063</i>	<i>39,8</i>
<i>Mersin</i>	<i>190.047</i>	<i>27,2</i>
<i>Adana</i>	<i>136.248</i>	<i>19,5</i>
<i>Muğla</i>	<i>38.770</i>	<i>5,5</i>
<i>Aydın</i>	<i>15.411</i>	<i>2,2</i>
<i>İzmir</i>	<i>15.287</i>	<i>2,2</i>
<i>Samsun</i>	<i>13.291</i>	<i>1,9</i>
<i>Hatay</i>	<i>11.923</i>	<i>1,7</i>
<i>Diğer 73 İl</i>	<i>53.128</i>	<i>7,6</i>

Kaynak TÜİK, 2017

Bu dağılımda göstermektedir ki, Türkiye’de seracılık kış aylarının en sıcak geçtiği Akdeniz yöresinde toplanmıştır ve Bölgemiz illeri arasında Hatay önemli bir seracılık merkezidir.

Seracılık faaliyetlerinin TR63 Bölgesi'ndeki durumu ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2 TR63 Bölgesi İleri Seracılık Alanları ve Niteliklerine Göre Dağılımı

TR63 Bölgesi	Toplam Dekar	Cam Sera	Plastik Sera	Yüksek Tünel	Alçak Tünel
<i>Hatay</i>	11.923	3	1.556	890	9.474
<i>Kahramanmaraş</i>	393	-	391	2	-
<i>Osmaniye</i>	14	-	7	7	-

Kaynak TÜİK, 2017

TR63 Düzey 2 Bölgesi (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye) seracılık alanı niteliklerine göre incelendiğinde toplam 12.330 dekar sera alanının 3 dekarlık bölümü cam sera, 1.954 dekarı plastik sera, 899 dekarı yüksek tünel, 9.474 dekarı ise alçak tünel seradır. Tabloda dikkat çeken alçak tünel alanın miktarca fazlalığı özellikle açık hava yetiştiriciliğine yönelik erkenci üretim amaçlı yastık yapılımasıyla ilgili olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo 3 Türkiye ve TR63 Bölgesi'nde Ürünlerin Üretim Miktarları

Ürünler	Türkiye		TR63 Bölgesi	
	Alan (Dekar)	Üretim (Ton)	Alan (Dekar)	Üretim (Ton)
<i>Fasulye (Taze)</i>	14.415	47.936	74	170
<i>Karpuz</i>	110.456	791.277	1.150	9.200
<i>Biber (Dolmalık)</i>	11.135	100.514	47	106
<i>Biber (Sivri)</i>	52.596	394.756	1.599	3.593
<i>Hıyar (Sofralık)</i>	84.281	1.121.625	1.485	12.130
<i>Patlıcan</i>	36.315	344.620	715	1.842
<i>Domates (Sofralık)</i>	281.476	3.829.831	2.743	23.071
<i>Kabak (Sakız)</i>	31.797	219.304	782	1.818
<i>Çilek</i>	41.542	155.059	60	136
<i>Kayısı</i>	371	794	-	-
<i>Muz</i>	48.054	321.815	673	3.900
<i>Nektarin</i>	54	60	-	-
<i>Üzüm</i>	373	964	-	-
GENEL TOPLAM	712.865	7.328.555	9.328	55.966

Kaynak TÜİK, 2017

Yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere Türkiye’de ilgili kurulu meyve-sebze seralarının %1.30 dekarı ve üretilen toplam ürün miktarının %0.76 tonu TR63 bölgesinde bulunmakta ve yetiştirilmektedir.

Son olarak 2018 yılında Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı ilk kez bölgemizde ilan edilmiş olup yoğun ilgi görmüştür. Alınan 20 adet başvurunun tamamı başarılı olarak ilan edilip %100 başarı göstermiştir.

1.1.3 Programın Gerekçesi

2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı’nın temel amacı; uygun coğrafi şartlara ve iklime sahip TR63 Bölgesi’nde daha verimli ve kaliteli tarımsal ürün elde edilmesi amacıyla seracılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasına katkı sağlamaktır.

Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018) politikaları incelendiğinde Tarım sektörü, planın temel stratejileri arasında yer alan “Yenilikçi Üretim, İstikrarlı Yüksek Büyüme” başlığı altında ele alınmıştır. Tarım sektörü ile ilgili hedef ve önceliklerde yer alan “Toplumun yeterli ve dengeli beslenmesini esas alan, ileri teknolojiye dayalı, altyapı sorunlarını çözmüş, örgütlülüğü ve verimliliği yüksek, etkin ve talebe dayalı üretim yapısıyla uluslararası rekabet gücünü artırmış, doğal kaynakları sürdürülebilir kullanan bir tarım sektörünün oluşturulması amaçlanmaktadır.” ifadesi ile teknolojiye dayalı yüksek verimli ve kaliteli üretime dikkat çekilmiştir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Strateji Belgesi (BGUS)’nde (2014-2023) ulusal plan ile benzer hedeflere yönelik olarak arazi varlığının daha ekonomik kullanımını sağlamak üzere örtü altı üretim tekniklerinin geliştirilmesine vurgu yapılmıştır.

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan **TR63 Bölge Planı’nda (2014-2023)** bölgesel kalkınmaya en hızlı ve etkili katkı sağlayabilecek sektörler arasında tarım sektörüne yer verilmiştir. “Tarımda Yapısal Dönüşümün Sağlanması ve Kırsal Kalkınma” stratejisi başlığı altında ele alınan sektörde temel olarak geleneksel üretim yöntemlerinden modern üretim tekniklerine geçiş hedeflenmiştir. Türkiye’deki toplam tarım alanlarının % 2,9’unun TR63 Bölgesi’nde yer almasına rağmen, Türkiye toplam bitkisel üretim değerinin % 4,9’unu üreten TR63 Bölgesi’nin, kişi başı bitkisel üretim değerinde hem bölge bazında hem de tek tek iller bazında Türkiye ortalamalarından daha yüksek değerlere sahip olduğu belirtildiği plan metninde TR63 Bölgesi’ndeki bitkisel üretim değerinin benzer iklim ve coğrafi şartlara oranına sahip TR61 Bölgesi’nin (Antalya, Isparta, Burdur) yarısından daha az bir değerde olduğu belirtilmiştir. Bu noktada TR63 Bölgesi’nde yaygın durumdaki geleneksel üretim yöntemlerinin etkisi ortaya çıktığına dikkat çekilen plan metninde, Bölgede oldukça geniş bir ürün yelpazesi olmasına rağmen üretimde modern tarım tekniklerinin kullanımının sınırlı olduğu ve bu durumun da düşük katma değerli ve standart ürün üretimine neden olduğu vurgulanmıştır.

Hâlihazırdaki yüksek tarımsal üretim miktarının yanı sıra bu üretimin daha da artırılmasına yönelik uygun yatırım şartlarının olduğu Bölgede seracılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, üretimde verimliliğinin artırılması ve katma değeri daha yüksek ürün üretimi için geliştirilen stratejilerden biri olmuştur.

Uygun arazi yapısı ve iklim koşullarına rağmen seracılığın oldukça düşük seviyelerde yapıldığının belirtildiği Bölge Planında, “TR63 Bölgesi’nde seracılığın, iyi tarım uygulamalarının ve organik tarımın geliştirilmesine yönelik yatırımların teknik ve mali destek programları ile desteklenmesi” stratejisi ile seracılık konusunda yapılacak yatırımların çeşitli destek mekanizmaları ile destekleneceği belirtilmiş ayrıca 2014-2023 dönemi için hedeflenen projeler arasında Bölgede Organize Sera Bölgeleri kurulmasına yer verilmiştir.

Benzer şekilde DOĞAKA tarafından 2015 yılı içerisinde tamamlanan *Seracılık Sektör Raporu'nda* da, Bölgenin, arazi yapısı, iklim özellikleri ve yaygın tarımsal üretim faaliyetleri gibi faktörler nedeniyle seracılık konusunda önemli bir potansiyelinin olduğu belirtilerek, konuyla ilgili olarak stratejik ürünlerin belirlenmesine yönelik çalışmaların yapılması, bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerinin yapılması ve destekleyici kurumlar tarafından bu alanda yapılacak yatırımların desteklenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Ayrıca TR63 Bölgesi'nde bulunan ve sağlık turizminde kullanılan jeotermal kaynakların seracılık işletmeleriyle entegre bir şekilde kullanılması durumunda, TR63 Bölgesi'nde yapılacak seracılık Antalya ve Mersin illerinde yapılan seracılık ile kolaylıkla rekabet edebilecek hatta gerisinde bırakabilecektir. Bunun yanı sıra Kahramanmaraş'ta bulunan sanayi şirketlerinde çokça kullanılmaya başlamış olan Kojenerasyon (Isı- Güç) santrallerinden elde edilen atık ısı enerjisinin sera ısıtmasında kullanılması durumunda enerji verimliliğinin yükseltilmesi sonucu ülke ekonomisine büyük katkı sağlayacaktır.

Programın bir diğer önemli hedefi ise tarımsal üretimde en önemli firelerin verildiği depolama ve satış-pazarlama süreçlerinin iyileştirilmesidir. Üretilen tarımsal ürünlerin, tüketiciye ulaşana kadar geçen süredeki depolama ve lojistik süreçlerindeki altyapı yetersizliği, ürünlerin ciddi kayıplar vermesine yol açmaktadır. Bu da ülke ve bölge ekonomisi açısından olumsuz etkiler yaratmaktadır. Bu nedenle programın sera üretimini desteklemesinin yanı sıra, üretilen ürünlerin depolanması, satışı ve pazarlamasına yönelik soğuk hava deposu ve soğuk zincir yatırımlarının da desteklenmesi planlanmaktadır.

DOĞAKA tarafından hazırlanan TR63 Bölge Planı 2014-2023 ve Seracılık Sektör Raporu'nda, seracılık yatırımları konusunda Bölgenin sahip olduğu potansiyel ortaya konulmuş ve seracılık yatırımları tarımda yapısal dönüşüm alanlarından biri olarak değerlendirilmiştir. Bu anlamda seracılık yatırımları tarım sektöründe fırsat alan olarak ele alınmış ve Yerel Kalkınma Fırsatları Sonuç Odaklı Programı'nda yer verilerek bu dönüşüme destek verilmesi hedeflenmiştir.

Ulusal ve bölgesel bazda incelenen plan ve raporlar doğrultusunda, TR63 Bölgesi'nin tarımsal üretim verimliliğinin ve katma değeri yüksek ürün üretimi ile tarımsal ürün değerinin artırılmasına katkı sağlamayı hedefleyen bu programın tasarlanmasında;

- İklim,
- Bölgenin Türkiye'nin en önemli tarımsal merkezlerden biri olması,
- Kara, demir, hava ve deniz yolu ağlarının varlığı,
- Ucuz iş gücü,
- Coğrafi konum, Ortadoğu ülkelerine yakınlık ve tarıma dayalı ihracatta lojistik avantajların varlığı,
- Bölgenin yaş meyve-sebze dış ticaretinde Türkiye ölçeğinde önemli rol oynaması,
- Bölge üniversitelerinde tarım ile ilgili Ar-Ge çalışmalarının yapılması,
- Tarımsal üretim veri ortalamasının Türkiye ortalamasının üzerinde olması,
- İç pazarın tüketim gücü,
- Seracılık için elverişli tarım alanlarının olması ve organize sera bölgelerinin planlanması,
- Sera ısıtmasında jeotermal kaynakların kullanma potansiyeli,
- Var olan ve yeni kurulacak olan termik santrallerden elde edilecek atık ısının seralarda kullanılabilmesi,
- Kojenerasyonla (Isı- Güç) ortaya çıkan atık ısının bulunması

gibi nedenler etkili olmuştur.

Seracılık alanında destek veren diğer kurumlar; Tarımsal Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) ve Tarım ve Orman İl Müdürlükleridir. TKDK sadece Tıbbi Aromatik Bitkilerin üretimi için seracılığı desteklemekte iken Tarım ve Orman İl Müdürlükleri yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanan sera yatırımlarını desteklemektedir. Bu kısıtlar nedeniyle bölgede seracılığa yönelik yatırımlar yeterince desteklenememektedir. Bu nedenle, belirtilen destekleri tamamlayıcı bir destek programı olarak, 2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı'nda yatırım konusu ve enerji türünde kısıtlamaya gidilmemiştir.

Bununla birlikte, 2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı Rehberi hazırlıkları, Tarım ve Orman İl Müdürlüklerinin ve TKDK İl Koordinatörlüklerinin görüş ve değerlendirmeleri ışığında sonuçlandırılmıştır. Bu aşamada gerek yönetici düzeyinde gerekse ilgili uzman ve teknik personeller düzeyinde görüşmeler yapılmış destek programının tasarımı işbirliği içerisinde gerçekleştirilmiştir.

1.2 Programın Amacı ve Öncelikleri

Seracılığın Türkiye'deki ve TR63 Bölgesi'ndeki mevcut durumu, ulusal ve bölgesel strateji dokümanları dikkate alınarak "2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı" tasarlanmıştır. Programın amacı; TR63 Bölgesi'nde seracılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasına katkı sağlanması olarak belirlenmiştir.

Öncelik 1 kapsamında seracılık alanında ilk defa yatırım yapacak yatırımlar ile halen seracılık yatırımı bulunmakta birlikte ilave yeni sera yatırımı yapacak yatırımcılar desteklenecektir. Bu öncelik çerçevesinde TR63 Bölgesi'nde seracılık potansiyelinin yeni yatırımlarla geliştirilmesi ve artan yatırımlarla sektör farkındalığının oluşturulması hedeflenmektedir.

Öncelik 2 kapsamında halen üretim yapılmakta olan seralarda fiziki şartların ve iklimlendirme sistemlerinin modernizasyonuna yönelik yatırımlar desteklenecektir. Bu öncelik çerçevesinde mevcut seraların üretim verimliliği ve kapasitesinin artırılması, üretim maliyetlerinin azaltılması ve yıl boyunca daha uzun dönemlerde ürün alınabilmesi hedeflenmektedir.

Öncelik 3 kapsamında elde edilen ürünlerin depolanması ve pazarlanması ile ilgili süreçlere yönelik yatırımlar desteklenecektir. Bu öncelik çerçevesinde seralarda yetiştirilen ürünlerin ekonomiye kazandırılması ile ilgili olarak işletmelerde eğer bulunmuyorsa bu işletmelere depolama ve pazarlama süreçlerine yönelik altyapının kazandırılması, bulunuyorsa bu altyapının iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

Program kapsamında sunulan proje başvurularının yukarıda belirtilen programın amacı ve/veya en az bir önceliği ile ilgili olması gerekmektedir.

1.3 Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak

Bu program kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilen toplam **Program Bütçe Tutarı 5.000.000 TL**'dir. Bu tutar kesin olmayıp, 2019 yılı için Ajansa transfer edilecek kaynağa, sunulan projelerin sayısına ve niteliğine bağlı olarak farklılık gösterebilir. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı, bu program için ayırdığı kaynakları revize etme, kısmen veya tamamen kullandırmama hakkını saklı tutar.

Ajans tarafından sağlanacak **Proje Destek Tutarı KDV hariç** düzenlenecek bütçe üzerinden, aşağıda belirtilen limitler dâhilinde olacaktır.

Asgari tutar: 30.000 TL
Azami tutar: 700.000 TL

Ajansın sağlamayı taahhüt ettiği proje destek alt ve üst limitleri, proje bütçe tutarını göstermez. Toplam proje bütçe tutarı, Başvuru Sahibinin sağlayacağı finansman ile beraber oluşur.

Hiçbir destek, projenin toplam uygun maliyetinin, yani program kapsamında destek verilecek harcama tutarının **%25'inden az ve %50'sinden fazla** olamaz. Bu değerlerin dışında kalan destek taleplerini içeren proje başvuruları KAYS üzerinden tamamlanamayacaktır. Bütçenin kalan tutarı, sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle, Başvuru Sahibi tarafından eş finansman olarak karşılanmalıdır. Başvuru Sahibinin, proje eş finansmanını, Proje Ortaklarından, İştirakçilerden ve/veya üçüncü taraflardan sağlayacağı nakdi katkılar ile karşılayabilmesi mümkündür. Eş finansman, proje kapsamında alınan ekipmanlar rehin gösterilmemek şartıyla kredi kuruluşlarından kredi olarak sağlanabilir. ***Aynı katkılar ise eş finansman olarak kabul edilmez.*** Her halükarda, sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle, eş finansman yükümlülüğü yararlanıcının kendi taahhüdü hükmünde olup, yerine getirilmemesi durumunda yararlanıcı bizzat sorumlu olacaktır.

Başvuru Sahibi KAYS üzerinden proje başvurusunu gerçekleştirirken, bu rehber ekinde, KAYS'ta veya Ajans web sitesinde yer alan Eş Finansman Taahhütnamesinin bir örneğini doldurur ve bu taahhütnameyi KAYS'a yükler.

Uygunluk Kriterleri ve Başvuru S¼reci

Bu bölümde; **“2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı” çerçevesinde finanse edilen projelerin sunulması, seçilmesi ve uygulanması ile ilgili kurallar;**

- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği
- Destek Yönetim Kılavuzu
- Proje Uygulama Rehberi

hükümlerine uygun olarak açıklanmaktadır. **Başvuru Sahipleri başvuruda buldukları andan itibaren bu Yönetmelik hükümlerini ve bu rehberlerde yer alan bütün hususları okumuş, anlamış ve kabul etmiş sayılırlar.**

Proje teklif çağrısı zorunlu hallerde, Yönetim Kurulunun onayını almak şartıyla Ajans tarafından **desteklenecek proje listesi ilan edilmeden önce** iptal edilebilir. Bu durumda, Ajanstan herhangi bir hak ve tazminat talebinde bulunulamaz.

Destek için başvurusu yapılan projeler Ajans tarafından her zaman eğitim amaçlı olarak ve sahibinin ayrıca muvafakati aranmaksızın kullanılabilir. Böyle bir durumda projede yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait şahsi bilgiler ve mesleki sır niteliğindeki bilgiler ifşa edilmeyecektir.

2.1 Uygunluk Kriterleri

Destek sağlanabilecek projelere yönelik **üç temel uygunluk kriteri** söz konusudur. Bunlar bu bölümde sıralandığı hali ile **Başvuru Sahibi ve Ortaklarının Uygunluğu, Projelerin Uygunluğu** ve **Maliyetlerin Uygunluğu**dur.

2.1.1 Başvuru Sahibi ve Ortakların Uygunluğu

2.1.1.1 Başvuru Sahibinin Uygunluğu

Bu programa seracılık alanında faaliyet gösteren ya da gösterecek ÇKS ya da ÖKS kaydı olan;

- Gerçek Kişiler
- KOBİ'ler⁴
- Kooperatifler ve Birlikler⁵ (Kar Amacı Güden)

başvuru yapabilir.

⁴ 19/10/2005 tarihli Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” kapsamında mikro, küçük ve orta ölçekli olarak sınıflandırılmıştır. **Bu konuda ilgili mevzuatı ve Program Rehberi tanımlar kısmı inceleyebilirsiniz.**

⁵ Tanımlar kısmını inceleyiniz.

- Bir işletmenin, sermayesinin veya oy haklarının % 25 veya fazlasına doğrudan veya dolaylı olarak müştereken veya tek başına, bir veya birden fazla kamu kurum veya kuruluşu ile bu niteliği haiz olan kurum ve kuruluşların kontrolünde olması halinde, bu işletme KOBİ sayılmaz.
- Hesaplarının kapanış tarihinde, işletme sınıfları ve KOBİ vasfı belirlenirken dikkate alınan kriterlerden herhangi birini, birbirini takip eden iki hesap döneminde de kaybeden veya aşan işletmeler sınıf değiştirir veya KOBİ vasfını kaybeder.

(1) Başvuru Sahipleri destek almaya hak kazanabilmek için **başvuru tarihi itibarıyla aşağıda belirtilen koşulların tümüne uymalıdır:**

Gerçek Kişiler

- Seracılık alanında faaliyet gösteriyor ya da gösterecek olması,
- Programın son başvuru tarihine kadar Çiftçi Kayıt Sistemine ya da Örtüaltı Kayıt Sistemine kayıt yaptırmaması,
- Projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi,
- Proje kapsamında inşa edilecek ya da geliştirilecek yapı ve/veya projenin uygulanacağı yapıya/işyerine/işletmeye vb. ilişkin, ya Başvuru Sahibinin kanuni sahibi ve işletmecisi olması ya da program ilan tarihinden sonraki **5 yılı kapsayacak kira kontratı⁶/protokol/ tahsis sözleşmesi ya da tahsis başvurusu yapıldığına dair kanıtlayıcı belge vb.** sunması ve kiralanan yapılar için yapı değiştirme konusunda mülk sahibinin muvafakatinin olması,

- **Gerçek kişilerin proje başvurularının destek almaya hak kazanması halinde ticari esaslara göre faaliyet gösteren ve TR63 Bölgesi'ne kayıtlı şirket kurmaları gerekmektedir. Bu hususu yerine getirmeyen Başvuru Sahipleri Ajans tarafından desteklenmeyecektir.**

Tüzel Kişiler

- Seracılık alanında faaliyet gösteriyor ya da gösterecek olması,
- Programın son başvuru tarihine kadar Çiftçi Kayıt Sistemine ya da Örtüaltı Kayıt Sistemine kayıt yaptırmaması,
- Merkez ya da yasal şubesi TR63 Bölgesi'nde kayıtlı olan ve bölgeye yatırım yapacak işletmelerin, **01.07.2018 tarihinden önce** TR63 Bölgesi'nde kurulmuş, tescil edilmiş ve faaliyette olması,

⁶ İŞGEM lerde 5 yıllık kontrat yapılamadığı için 3 yıllık kira kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

- Merkez ya da yasal şubesi TR63 Bölgesi dışında olan ve bölgeye yatırım yapacak işletmelerin, **01.07.2018 tarihinden önce** kurulmuş, tescil edilmiş ve faaliyette olması ve son başvuru tarihine kadar bölgeye kayıt yaptırmış olması,
- Faaliyette olması [Başvuru Sahibinin personel ve/veya makine- ekipmanlarıyla birlikte en az **01.07.2018 tarihinden beri** işler durumda (faaliyette) olması] (Bölge dışından yatırım yapacak işletmeler için bölge dışındaki merkez ya da yasal şubesinin faaliyette olduğunun belgelenmesi gerekmektedir),
- Projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi,
- Proje kapsamında inşa edilecek ya da geliştirilecek yapı ve/veya projenin uygulanacağı yapıya/işyerine/işletmeye vb. ilişkin, ya Başvuru Sahibinin kanuni sahibi ve işletmecisi olması ya da program ilan tarihinden sonraki **5 yılı kapsayacak kira kontratı⁷/protokol/ tahsis sözleşmesi ya da tahsis başvurusu yapıldığına dair kanıtlayıcı belge vb.** sunması ve kiralanan yapılar için yapı değiştirme konusunda mülk sahibinin muvafakatinin olması

(2) Ayrıca, **aşağıdaki halleri taşıyan Başvuru Sahipleri ve proje ortakları Ajanstan mali destek alamazlar:**

- a) İflas etmişler veya tasfiye halinde bulunan ve bu durumları nedeniyle işleri kayyum veya vasi tarafından yürütülen, konkordato ilan ederek alacaklılar ile anlaşma yapmış, faaliyetleri askıya alınmış veya bunlarla ilgili bir kovuşturmanın konusu olanlar veya meri mevzuatta öngörülen benzer durumlarda olanlar,
- b) Kesinleşmiş yargı kararı (yani temyizi mümkün olmayan bir karar) ile mesleki faaliyete ilişkin bir suçtan mahkûm olanlar,
- c) Haklarında, görevlerini kötüye kullandıklarına dair kesinleşmiş mahkeme kararı olanlar,
- ç) Dolandırıcılık, yolsuzluk, bir suç örgütü içinde yer almak gibi suçlardan kesinleşmiş yargı kararı ile mahkûm olanlar,
- d) Herhangi bir kamu ihale prosedürüne veya diğer bir mali desteğe ilişkin yükümlülükler uymayarak, sözleşmeyi ciddi bir şekilde ihlal ettiği tespit edilenler,
- e) Teklif çağrısına katılım koşulu olarak Kalkınma Ajansı tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin temin edilmesi sırasında yanlış beyanda bulunanlar veya bu bilgi ve belgeleri zamanında ajansa sunmayanlar,
- f) Mevcut veya daha önceki teklif çağrılarının değerlendirilmesi sürecinde değerlendirme komitesini veya Kalkınma Ajansını etki altında bırakmaya veya gizli bilgi elde etmeye teşebbüs edenler,

⁷ İŞGEM lerde 5 yıllık kontrat yapılamadığı için 3 yıllık kira kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

g) Sözleşme imzalandığı tarih itibarıyla,

- Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ⁸ dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere vergi dairelerine vadesi geçmiş borcu olanlar,
- Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere sosyal güvenlik kurumuna vadesi geçmiş borcu olanlar,
- Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, söz konusu projeye Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının yüzde üçü kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunanlar,

ğ) Teklif edilen proje dolayısıyla menfaat ilişkisi içinde olanlar.

Yukarıda madde (a) ve (e) 'de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, ihlalin tespit edildiği tarihten sonraki iki yıllık bir süre için geçerlidir. Madde (b), (c), (ç) (d) ve (f)'de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, kararın tebliğ tarihinden itibaren dört yıllık bir süre için geçerlidir.

Başvuru Sahipleri, yukarıdaki (a)'dan (i)'ye kadar olan kategorilerin hiçbirine girmediklerine dair beyanda bulunmalıdırlar.

- **Başvuru Sahibinin faaliyette olması koşulu program ilan tarihinden sonra alınmış Oda Kayıt Belgesi veya Faaliyet Belgesinden herhangi birinden kontrol edilir.**
- **Başvuru Sahibinin (Bölge İçi veya Bölge Dışı) 01.07.2018 tarihinden önce kurulmuş, tescil edilmiş olma koşulu Sicil Gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, Faaliyet Belgesi, Resmi Kayıt Belgesi ya da Sicil Kayıt Belgesinden herhangi birinde yer alan kuruluş ve tescil tarihinden kontrol edilir.**
- **Bölge dışından yatırım yapacak işletmelerin programın son başvuru tarihi itibarıyla yasal şubesini kaydettirmiş olması koşulu Sicil Gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, Faaliyet Belgesi, Resmi Kayıt Belgesi ya da Sicil Kayıt Belgesinden herhangi birinden kontrol edilir.**
- **Sunulan belgeler arasında tutarsızlık olması durumunda güncel sicil gazetesi dikkate alınır.**

2.1.1.2 Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu⁹

Başvuru Sahipleri tek başına ya da Ortak ve İştirakçi kuruluşlarla birlikte başvuruda bulunabilirler. Ortaklar, projenin tasarlanmasına ve uygulanmasına katılabilecek ve yaptıkları masraflar destek yararlanıcısının yaptığı masraflarla aynı koşullarda kabul edilecektir. Bu nedenle Ortaklar, "Ajansın

⁸ 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3. maddesinde tanımlanan idareler.

⁹ Ortaklar proje ortağını ifade eder. İşletme ortakları (hissedarları) olarak anlaşılmalıdır.

faaliyet gösterdiği TR63 Düzey 2 Bölgesi'nde (Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye) kayıtlı olması veya merkez ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması" hariç, **Başvuru Sahipleri ile tüm uygunluk kriterlerini** karşılamalıdır.

Projede Ortak var ise Ortak olacak kuruluşlar **Ortaklık Beyannamesini** doldurmalıdır. Destekleyici Belgeler arasında yer alan Ortaklık Beyannamesi, tüm ortakların yasal yetki verilmiş temsilcisi/temsilcileri tarafından imzalanmalıdır.

Projeye Başvuru Sahibi (ve varsa Ortağı/Ortakları) dışında diğer kuruluşlar da İştirakçi ya da Alt Yüklenici olarak dâhil olabilecektir.

İştirakçiler: Başvuru Sahibi ve Ortağın/Ortakların uygunluk kriterlerini karşılamayan kuruluşlar da projeye, o projenin güvenilirliğini ve sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla, İştirakçi olarak katılabilirler. İştirakçi kuruluşlar, projede sponsorluk, teknik destek sağlama gibi roller üstlenecektir. Ancak yaptıkları harcamalar uygun maliyet olarak değerlendirilmez. İştirakçi kuruluşlar, katılımlarına dair beyanda bulunmalıdırlar. Başvuru Sahibi destek almaya hak kazanıp, DOĞAKA ile sözleşme imzalaması halinde, iştirakçiler tarafından taahhüt edilmiş katkıları üstlenmek zorundadır.

Alt Yükleniciler/ Taşeronlar: Başvuru Sahibi, Ortak veya İştirakçi olmayıp, projede yer alan bazı faaliyetlerin ihale edildiği kuruluşlardır. Alt yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler, standart destek sözleşmesindeki kurallara tabidir.

- **Siyasi partiler ve bunların alt birimleri, hiçbir şekilde Başvuru Sahibi, Proje Ortağı ya da İştirakçi olarak proje başvurusunda bulunamazlar, proje uygulamalarında yer alamazlar.**
- **Milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen yapı, oluşum veya gruplara ya da terör örgütlerine üyeliği veya iltisakı ya da bunlarla irtibatı tespit edilenler destek alamazlar.**
- **Başvuru rehberinde belirtilen uygunluk kriterlerine uymayan başvurular reddedilir. Ayrıca bu hususların değerlendirme sürecinin herhangi bir aşamasında tespit edilmesi halinde de söz konusu projeler reddedilir, bu durumun sözleşme imzalandıktan sonra tespit edilmesi halinde ise sözleşmeler feshedilir.**
- **Proje kapsamında gerçekleştirilecek satın alımlarının Proje Ortakları ya da İştirakçilerinden sağlanması mümkün değildir. Yararlanıcı, ortak ve iştirakçinin idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından nüfuzu altında bulundurduğu gerçek ve tüzel kişiler, aynı proje kapsamında Alt Yüklenici olamazlar.**

2.1.2 Projelerin Uygunluğu (Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler)

Proje Süresi: Proje uygulama süresi **en az 6 ay, en fazla 18 aydır**. Bu süre, destek sözleşmesinin tüm taraflarca imzalandığı günden bir sonraki gün itibarıyla başlar.

Proje Yeri: Projeler, Ajansın faaliyet gösterdiği TR63 Düzey 2 Bölgesi'nde (Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye) gerçekleştirilmelidir. Ancak eğitim, pazar geliştirme, pazar arayışı, tescil işlemleri, sergi, konferans, fuar, ve benzeri etkinliklere katılım faaliyetleri, proje amaçlarının gerçekleştirilmesi için gerekli olduğu durumlarda, bölge dışında gerçekleştirilebilir. Her halükarda proje temel faaliyetleri bölge içerisinde gerçekleştirilmelidir.

Örnek Proje Konuları: Bu Program kapsamında başvurusu yapılabilecek projeler için örnek konuları aşağıdaki gibidir.

Örnek Proje Konuları

- Meyve, sebze, süs bitkileri vb. gibi konularda sera kurulmasına yönelik yatırımlar,
- Seralarda çatı ve cephe kaplamalarının modernizasyonuna yönelik yatırımlar,
- Seralarda iklimlendirme sistemlerinin yenilenmesine yönelik yatırımlar,
- Seralarda enerji tasarrufu sağlamaya yönelik yatırımlar,
- Seralarda yeni veya farklı ürün üretilmesi amacıyla yapılacak düzenlemelere yönelik yatırımlar,
- Mevcut seralara yeni ünitelerin eklenmesi ile kapasite artışı sağlamaya yönelik yatırımlar,
- Seralarda bilgisayar kontrollü iklimlendirme ve sulama sistemi kurulmasına yönelik yatırımlar,
- Seralarda elde edilen ürünlerin depolanması amacıyla sera işletmeleri tarafından kurulacak depolama alanlarına yönelik yatırımlar,
- Seralarda elde edilen ürünlerin pazarlanması amacıyla sera işletmecileri tarafından kurulacak soğuk zincir, e-ticaret portalı vb. yatırımlar,
- Seralarda elde edilen ürünlerin ambalajlanması ve etiketlenmesi amacıyla sera işletmecileri tarafından yapılacak yatırımlar,
- Seralarda yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmasına yönelik yatırımlar,
- Seralarda termik santrallerin soğutma kulelerinden ve işletmelerin kojenerasyon santrallerinden elde edilecek atık ısının kullanılmasına yönelik yatırımlar,
- Birden fazla seranın yararlanabileceği ortak kullanım alanlarına yönelik yatırımlar.

Yukarıdaki konular örnek olarak verilmiş olup, başvurular bu konularla sınırlı değildir. Programın amaç ve öncelikleriyle uyumlu olmak kaydıyla farklı konularda da başvuru yapılabilir. Ayrıca sunulan proje başvurularının örnek olarak verilen konuları içermesi, bu başvuruların kesinlikle destekleneceği anlamına gelmemektedir. Proje başvuruları sunulurken rehber içeriği ve değerlendirme tablosu (Bkz:2.3 Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi) dikkate alınmalıdır.

- **Program kapsamında Başvuru Sahiplerinin destek alabilmesi için, proje tamamlandığında bütünleşik sera büyüklüğü en az 3 dekar ve üzerinde olmalıdır.**

Uygun Olmayan Proje Konuları ve Faaliyetler: Tüm projeler her koşulda meri mevzuata uygun olmalı ve **aşağıdaki konuları ve faaliyetleri kesinlikle içermemelidir:**

- Seraların tükettikleri enerjiyi üretmeye yönelik olmayan, salt ticari amaçlı enerji üretilip satmaya yönelik olan başvurular,
- Mevcut sera ya da sera yatırımdan bağımsız elde edilen ürünlerin depolanması ve pazarlanmasına yönelik yatırımlar,
- **500 KW'nın üzerindeki** yenilenebilir enerji yatırımları,
- Sadece ekim-dikim ve hasat faaliyetlerine yönelik fide, fidan, tohum, gübre, ilaç ve ekipman alımları,
- Proje tamamlandığında bütünleşik sera büyüklüğü **3 dekarın altındaki** seracılık yatırımları,
- Mantarhane (mantar evi) yatırımları,
- Üretim öngörmeyen sadece sera kurulumuna yönelik yatırımlar,
- İşletmelerin **yasal zorunluluk gereği** yerine getirmeleri gereken **atık su arıtma, atık depolama, atık bertaraf tesisleri vb.** oluşturmaya yönelik proje konuları,
- Leasing (finansal kiralama) yoluyla makine ekipman alımını içeren başvurular,
- Franchise yatırımları,
- **Sadece** toptan ve perakende ticaret veya aracılık (**sadece** alım-satım, bayilik, yarı bayilik, komisyonculuk),
- **Sadece** inşaat yapımı,
- **Sadece yedek parça** alımı,
- **Sadece** danışmanlık faaliyetleri,
- **Sadece** eğitim, fuar, festival, tanıtım vb. faaliyetlerden oluşan yatırımlar
- Müteahhitlik yatırımları,
- Siyasi veya etnik içerikli faaliyetler,
- Hukuka, kamu düzenine, genel sağlığa ve toplumun genel ahlak anlayışına aykırı faaliyetler,

- Çiftçiler tarafından sözleşmeli üretilip, tütün alıcıları tarafından satın alınan tütün üretimi haricinde tütün üretimi,
- Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliğine uygun olmayan ürünlerin üretimi,
- Bankacılık, sigortacılık, mali hizmetler,
- Döviz spekülasyonu ve mali spekülasyonlar içeren faaliyetler, borsa yatırımları,
- Gayrimenkul yatırımları,
- Çalıştaylar, seminerler, konferans vb. katılım için bireysel sponsorluklar,
- Eğitim veya kurslar için bireysel burslar,
- Ofis, bina ve her türlü gayrimenkul kira maliyetleri,
- Yeni bina inşaatı ve inşaatı devam eden binanın tamamlanmasına ilişkin yapım işleri,
- Hibe ve kredi verme amaçlı projeler (diğer kişi ya da kuruluşlara hibe (maddi veya ayni) veya kredi sağlamak için),
- Akademik araştırma ve fizibilite çalışmaları (daha büyük bir projenin parçası değilse),
- Yerel kuruluşların rutin aktivitelerini finanse etmeyi teklif eden, özellikle faaliyet giderlerini kapsayan projeler,
- Ajans ile sözleşme imzalanmadan önce başlatılan veya aynı faaliyet için ulusal veya uluslararası kaynaklardan finanse edilen projeler.

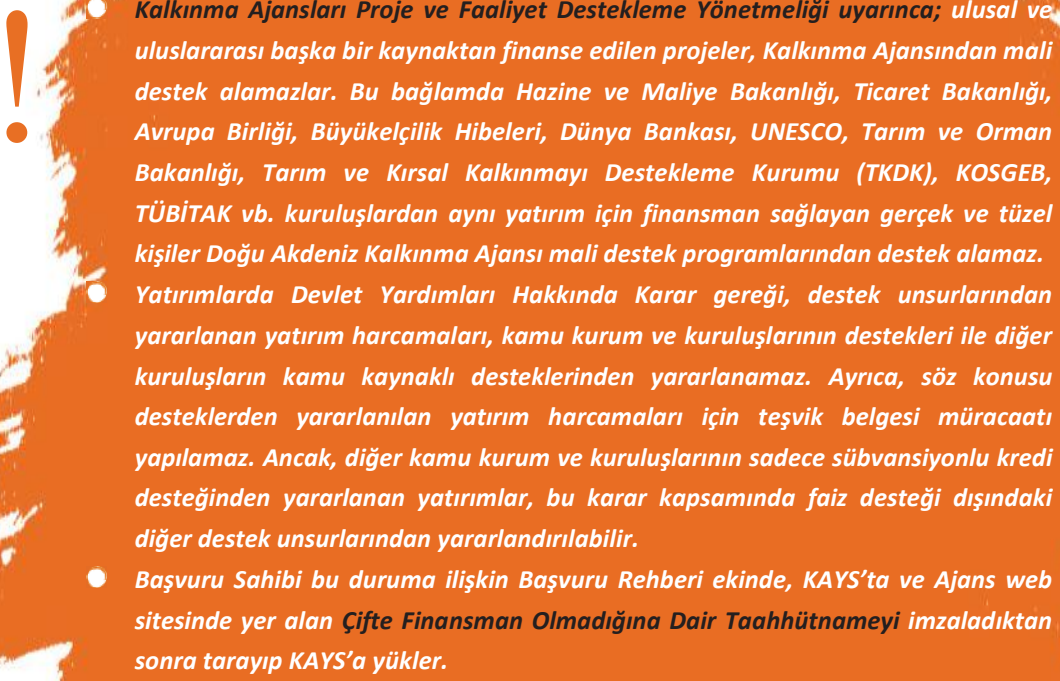
Yenilebilir enerji yatırımlarında seranın ihtiyacı kadar olan enerjinin üretimine yönelik yatırımlar uygun görülecektir. Seraların tükettikleri enerjiyi üretmeye yönelik olmayan, salt ticari amaçlı enerji üretip satmaya yönelik olan başvurular uygun değildir.

Proje Başvuruları ve Mali Destek Almaya İlişkin Özel Düzenlemeler: Proje başvurusunda bulunurken Başvuru Sahibinin ve/veya Ortağın/Ortaklarının ayrıca şu kriterleri göz önünde bulundurması gerekmektedir.

- Bu program kapsamında Başvuru Sahibi, Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'na en fazla 2 projesi için destek başvurusunda bulunabilir ve bunlardan en fazla 1 projesi için mali destek alabilir.
- Bir Başvuru Sahibi 2019 Yılı Mali Destek Programlarından (BİG-K, SERA) istediğine başvuru yapabilir. Ancak en fazla 1 projesi için destek alabilir. Bu nedenle Başvuru Sahiplerinin kendilerine en uygun programı seçmeleri ve buna göre başvurularını sunmaları gerekmektedir. Başvuru Sahibi her iki programa da başvuru yapmış ve her iki program kapsamında da birer projesi başarılı ise, BİG-K programı kapsamında yapmış olduğu proje başvurusu desteklenecektir.

- Bir Başvuru Sahibinin, destek almaya uygun birden fazla projesi bulunması halinde, değerlendirme sürecinde en yüksek puanı alan projesine destek verilir. Puanlarının da eşit olması durumunda ilgililik bölümü için bağımsız değerlendiricilerin verdikleri puanların ortalaması, bunun da eşit olması halinde mali ve operasyonel kapasite bölümünden alınan puanların ortalaması en yüksek olanlar dikkate alınır. Bu hususta da eşitlik olması halinde başvuru tarihi ve saati esas alınır.
- Bir takvim yılı içerisinde sözleşme yapılan kar amacı güden gerçek ve tüzel kişiler, proje uygulama döneminde ve sözleşmenin sona erdiği tarihi izleyen 1 yıllık süre içerisinde aynı Ajansa başvuramaz. **(Sözleşmenin sona erdiği tarih, projenin sözleşme süresinden önce tamamlanması, sözleşme süresinde tamamlanması ve sözleşme süresinin değiştirilmesi halinde nihai ödemenin Ajans tarafından onaylandığı tarihtir.)** Sözleşmenin feshedilmesi halinde ise **sözleşmenin feshedildiği tarihtir.)** Bu hususlar bilgi sisteminden ve KAYS'tan takip edilir. Bu sınırları aşan destek uygulamasına rastlanıldığında, bu tür sözleşmeler feshedilir ve sağlanan destek geri alınır.
- Başvuru Sahipleri, son üç yıl içerisinde ulusal ve uluslararası kaynaklardan aldıkları mali destek tutarları ile başvuru yapmış oldukları ve yanıt bekledikleri mali destekleri, başvuru formunda belirtmek zorundadırlar. Ulusal veya uluslararası kurum/kuruluşlar tarafından desteklenen aynı proje ve/veya faaliyetler için Ajanstan destek sağlanamaz.

-
- **Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği uyarınca; ulusal ve uluslararası başka bir kaynaktan finanse edilen projeler, Kalkınma Ajansından mali destek alamazlar. Bu bağlamda Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Avrupa Birliği, Büyükelçilik Hibeleri, Dünya Bankası, UNESCO, Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK), KOSGEB, TÜBİTAK vb. kuruluşlardan aynı yatırım için finansman sağlayan gerçek ve tüzel kişiler Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı mali destek programlarından destek alamaz.**
 - **Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar gereği, destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları, kamu kurum ve kuruluşlarının destekleri ile diğer kuruluşların kamu kaynaklı desteklerinden yararlanamaz. Ayrıca, söz konusu desteklerden yararlanan yatırım harcamaları için teşvik belgesi müracaatı yapılamaz. Ancak, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının sadece sübvansiyonlu kredi desteğinden yararlanan yatırımlar, bu karar kapsamında faiz desteği dışındaki diğer destek unsurlarından yararlandırılabilir.**
 - **Başvuru Sahibi bu duruma ilişkin Başvuru Rehberi ekinde, KAYS'ta ve Ajans web sitesinde yer alan Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhünameyi imzaladıktan sonra tarayıp KAYS'a yükler.**

2.1.3 Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler

Destek için sadece “uygun maliyetler” dikkate alınabilir. Bu nedenle bütçe, hem bir maliyet tahmini hem de “uygun maliyetler” için tavan niteliğindedir. Projede gerçekleştirilecek tüm maliyetler, KAYS programı üzerinde yer alan proje bütçesi standart bütçe formuna göre hazırlanmalıdır. Bu programda bir maliyetin uygun maliyet olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki genel koşullar aranmaktadır:

- Maliyetlerin götürü maliyetlere değil (yolculuk ve gündelik maliyetleri ve dolaylı maliyetler hariç), **gerçek maliyetlere** yani projenin uygulanması sırasında yapılacak fiili maliyetlere dayandırılması,
- Projenin uygulama süresi içinde gerçekleşmesi (nihai denetim maliyetleri ve proje hazırlığına yönelik danışmanlık giderleri hariç),
- Projenin yürütülmesi için gerekli, gerçekçi mali yönetim prensipleriyle uyumlu olması ve maliyet etkinliği sağlaması,
- Yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilmesi,

- Yararlanıcının ya da ortağının hesaplarında ya da muhasebe belgelerinde kayıtlı, tanımlanabilir ve doğrulanabilir olması, destekleyici belgelerin aslı ile desteklenmesi,
- Ajans tarafından uygun maliyet olarak kabul edilmiş olması.

Proje uygulamalarında ortaya çıkan bütün maliyetler destek kapsamına girmemektedir. Bu çerçevede, maliyetlerin uygunluğuna ilişkin esaslar aşağıda belirtilmektedir.

2.1.3.1 Uygun Maliyetler

Uygun Maliyetler, Uygun Doğrudan ve Uygun Dolaylı Maliyetler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Her iki kategorinin tanımı aşağıda yer almaktadır.

Uygun Doğrudan Maliyetler: Uygun doğrudan maliyetler, projenin yürütülmesi için gerekli olan, yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilen ve gerçek tutarlar üzerinden hesaplanan maliyetlerdir.

- Sera ünitesi kurulum maliyetleri,
 - İklimlendirme üniteleri maliyetleri,
 - Soğuk hava deposu oluşturmaya yönelik panel maliyetleri,
 - Projede görevlendirilmiş personelin **(kendi personeli hariç)** net maaşları, sosyal sigorta primleri, ilgili diğer ücret ve maliyetler (Piyasa koşullarında oluşmuş ücretlerden ve yararlanıcının ve ortaklarının normalde verdiği miktarlardan yüksek olmamalıdır.),
 - Seyahat ve gündelik giderleri¹⁰,
 - Toplam proje bütçesinin **%10'unu** geçmemek üzere **yedek parça** alımları,
 - **Faturalandırılmış olmaları** şartıyla talep edilen Ajans destek tutarının **%2'sini ve toplamda 5.000 TL'yi** geçmemek üzere proje hazırlık aşaması danışmanlık ve kırtasiye giderleri
- (Bu giderleri Bütçe Formunda **"6. Diğer"** kalemi altına **6.1 Proje Hazırlık Giderleri kalemi** eklenerek yazılacaktır),
- Piyasa fiyatlarına uygun olmaları ve projenin uygulanabilmesi için gerekli olmaları koşulu ile yeni makine, ekipman ve hizmet (nakliye, kira vb.) satın alma maliyetleri,
 - Kalite Yönetim Sistemleri vb. geçerli belgelerin alınmasına yönelik giderler,
 - Projenin uygulanmasına ilişkin sarf malzemesi maliyetleri(kâğıt, kartuş, vb. kırtasiye malzemeleri),

¹⁰ Yurtiçi gündelik giderleri, yayınlanan son Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun H Cetvelinde (10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu Hükümleri Uyarınca Verilecek Gündelik ve Tazminat Tutarları) belirtilen memur ve hizmetliler başlığı altında, "aylık/kadro derecesi 1-4 olanlar" için öngörülen tutarın üç katını aşmayacak şekilde belirlenmelidir. Yurtdışı gündelik giderleri için, Bakanlar Kurulunun Yurtdışı Gündeliklerine Dair Kararında belirtilen diğer şekillerde görevlendirilenlerden aylık/kadro derecesi 1-4 olanlar için öngörülen tutar esas alınarak, bu kararın hükümleri uygulanır.

- Taşeron maliyetleri (basım, etkinlik organizasyonu vb.),
- Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve proje bütçesinde öngörülen Ajans destek tutarının **%30'unu geçmemek** koşulu ile küçük ölçekli yapım işleri (onarım, boya, badana, elektrik ve ısınma hattı, vb.),
- Denetim raporu maliyetleri¹¹,
- Mali hizmetlere ilişkin maliyetler (proje faaliyetleri kapsamında havale, sigorta, banka maliyetleri vb.),
- Görünürlük maliyetleri (yürütülmekte olan projenin tanıtımı),
- Yazılım, otomasyon sistemleri, web sayfası ve e-ticaret giderleri,
- Belge, sertifika ve marka tescili almaya yönelik giderler.

- **Proje Bütçesi; Katma Değer Vergisi (KDV) hariç olarak düzenlenecektir. Mal ve hizmet alımına yönelik sunulacak fiyat tekliflerinde (Proforma Fatura) KDV ayrı gösterilecek, Başvuru Sahibi bütçe kalemlerine KDV hariç fiyatları yazacaktır.**
- **Bütçede, insan kaynakları ve seyahat başlıklarının toplamı için tahsis edilebilecek toplam tutar projenin toplam uygun maliyetlerinin %10'unu aşamaz.**

Uygun Dolaylı Maliyetler: Uygun dolaylı maliyetler, başka bir bütçe kalemi altında verilen maliyetleri içermeyen ve genel idari giderleri (proje faaliyetlerinin yürütülmesine yönelik elektrik, su, ısınma vb. maliyetleri) karşılamak üzere projenin toplam uygun maliyetlerinin **%3'ünü** aşmayacak şekilde belirlenmiş olan götürü tutardır.

2.1.3.2 Uygun Olmayanlar Maliyetler

Aşağıda sıralanan maliyetler hiçbir şekilde uygun maliyet olarak kabul edilmeyecektir;

- Mal ve hizmet alımlarına ilişkin Katma Değer Vergisi (**KDV**),
- Alınan makine ekipmanlara ilişkin **Gümrük Vergisi**,
- Özel Tüketim Vergisi (**ÖTV**), Sigorta Masrafları,
- Fide, fidan ve tohum alımları,
- **Her türlü araç (forklift dahil)** alımı,

¹¹ Ajans, bütün projelerden denetim raporu talep eder. (Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşları ile serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler tarafından hazırlanmış proje denetim raporları)

- Makine-ekipman kiralama giderleri,
- Yeni bina inşaatı ve inşaatı devam eden binanın tamamlanmasına ilişkin yapım işleri,
- Sıfırdan soğuk hava deposu binası inşaat giderleri,
- Ofis, bina ve her türlü gayrimenkul kira maliyetleri,
- Hammadde ve malzeme alımları,
- Geçerli bir belge alınmasını içermeyen sadece eğitim amaçlı maliyetler,
- Proje ile ilgisi olmayan yapım işleri,
- Proje faaliyetlerinin uygulanması için gerekli olmayan maliyetler,
- Proje ekibinde görevlendirilmiş firmanın/kuruluşun **kendi personeline** ilişkin net maaşları, sosyal sigorta primleri ve ilgili diğer ücret ve maliyetleri,
- Leasing ve amortisman giderleri,
- Gübre ve tarımsal ilaç alımı,
- İşçi giderleri,
- Fuar katılım maliyetleri,
- Proje ile ilgili olmayan yazılımlara yönelik maliyetler,
- Üretim yapılacak arazilerin sürülmesi, çapalanması vb. faaliyetlere yönelik giderler,
- Yararlanıcının ve proje kapsamında görev alan kişilerin kusur ve ihmalleri sebebiyle doğacak olan ceza, zam, faiz ve sair giderler,
- Borçlar; zarar veya borç karşılıkları,
- Kur farkından doğan zararlar,
- Faiz borcu,
- Hali hazırda başka bir kapsamda finanse edilen kalemler,
- Projenin uygulanmasına katılan kamu görevlilerinin maaşları,
- Arazi veya bina alımları, istisnâ bedelleri,
- İkinci el ekipman alımları,
- Yararlanıcı ya da ortakları dışındakiler tarafından gerçekleştirilen maliyetler,
- Salt sözleşmeye, teminatlara ve Ajans ile yararlanıcı arasındaki mali ödemelere ilişkin her türlü vergi, resim, harç ve sair giderler.

Başvuru Formunda yer verilmeyen bir hususa bütçede yer verilmesi mümkün olmayacaktır. Başvuru Formu ile Bütçe arasında tutarsızlık olması halinde, başvuru formunda yer verilmeyen hususlara ilişkin bütçe kalemleri bütçe revizyonu aşamasında çıkarılacaktır.

Gerekçesi açıklanmamış ya da gerekçesi yetersiz olan, proje amacıyla ilgisiz bütçe kalemleri, Ajans tarafından yapılacak bütçe revizyonlarında uygun maliyet olarak kabul edilmeyecektir.

Başvuların değerlendirilmesi sonrasında, sözleşmenin imzalanmasından önceki kontrol sürecinde, gerekli durumlarda proje bütçesinde değişiklik yapılabilecektir. Kontroller, Başvuru Sahibinin ilave açıklama yapmasını ve Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'nın destek tutarında indirim yapmasını gerektirebilir. Bu nedenle, Başvuru Sahibinin gerçekçi ve uygun maliyetli bir bütçe sunması kendi yararındır. Bütçeyi netleştirmek için, maliyetlerin gerekçelerinin ayrıntılı bir şekilde hazırlanması gerekmektedir. Ajans tarafından yapılabilecek bütçe revizyonu sonucunda projenin toplam uygun maliyeti ve hibe destek tutarı (toplam bütçe rakamı) azalabilir ancak Ajanstan talep edilen destek oranı sabit kalır.

Aynı Katkılar: Aynı katkılar, bir projenin Başvuru Sahibi, Ortakları ya da İştirakçileri veya iş birliği yapan kişi veya kuruluşlar tarafından projeye yapılacak arazi, malzeme, personel, makina ve ekipman katkısıdır. Başvuru Formunda ayrı bir liste halinde sunulması gereken, yararlanıcı ya da ortakları tarafından yapılan aynı katkılar, gerçek harcamaları yansıtmazlar ve uygun maliyet olarak değerlendirilmezler. Bu nedenle, bu katkılar, yararlanıcı tarafından sağlanan **eş finansman olarak değerlendirilemez**. Ancak desteğin verilmesi durumunda yararlanıcı, Başvuru Formunda belirttiği bu katkılarını üstlenmek zorundadır.

2.2 Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler

Başvular, başvuru rehberinde belirtilen esas ve usullere uygun yapılmalıdır. Başvuru formu ve ekleri Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden (<http://portal.kays.kalkinma.gov.tr>) elektronik ortamda doldurulduktan sonra, başvuru sırasında istenen destekleyici belgeler sisteme yüklenmelidir.

2.2.1 Başvuru Formu ve Diğer Belgeler

Başvuru Formu ve diğer belgeler Türkçe hazırlanmalıdır. Ayrıca bu belgeler doldurulurken, standart formata bağlı kalınmalı ve mevcut hiçbir metin silinmemeli ya da değiştirilmemelidir. Aksi takdirde, yapılan başvuru ön inceleme aşamasında değerlendirme dışı kalacaktır. Başvurularınızın sadece sunmuş olduğunuz bilgiler/belgeler üzerinden değerlendirileceğini dikkate alarak, Başvuru Formunu ve diğer belgeleri lütfen dikkatli ve mümkün olduğunca anlaşılır bir dilde doldurunuz.

Başvuru Formunda yer alan kontrol listesinde belirtilen konularda herhangi bir hata veya Başvuru Formundaki önemli bir tutarsızlık (Örneğin: Bütçede belirtilen miktarların Başvuru Formunda belirtilenlerle tutarsızlık göstermesi) başvurunun reddine yol açabilir.

Sunulan bilginin açık olmaması ve bu durumun adil bir değerlendirme yapılmasına engel teşkil etmesi durumunda, ek açıklama talep edilecektir.

Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler: Başvurular, KAYS üzerinden doldurulan Başvuru Formu ve diğer ekler dışında, Ajans tarafından talep edilecek destekleyici belgelerle birlikte sunulmalıdır. Destek almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinden sözleşme imzalama aşamasında bu belgelerin orijinallerini sunmaları istenecektir. Başvuru sırasında sunulması gereken destekleyici belgeler aşağıda listelenmiştir.

Gerçek Kişi

- Başvuru Sahibine (ve varsa Ortağa/Ortaklara) ait T.C. Kimlik Numarasını gösterir nüfus cüzdanı fotokopisi,
- Başvuru Sahibine (ve varsa Ortağa/Ortaklara) ait imza beyannamesi,
- Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) özgeçmişi,
- Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) Çiftçi Kayıt Sistemi ya da Örtüaltı Kayıt Sistemine kaydını gösterir belge,
- **Taahhütnameler** (Eş Finansman Taahhütnamesi, Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname),
- **Beyannameler** (Varsa Ortaklık Beyannamesi, Varsa İştirakçi Beyannamesi, Proje Uygulamaya İlişkin Beyanname, Sera Proje Beyannamesi),
- Mali durumu destekleyici nitelikte banka hesabı bilgileri, taşınmaz mal varlığına ilişkin bilgiler, vb. belgeler,
- Proje başvurusunda projenin esaslı maliyet kalemleri ile tek tedarikçiden temin edilebilecek çok sayıda alt kalemden oluşan maliyet kalemleri için **Teknik Şartname/Şartnameler ve her bir Teknik Şartname için en az bir adet Proforma Fatura**,
- Projenin uygulanacağı yerin mülkiyet ve imar durumuna ilişkin belge (tapu, program ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak kira kontratı¹², tahsis sözleşmesi ya da tahsis için başvuru yapıldığına dair kanıtlayıcı belge, protokol vb.)

Tüzel Kişi

- Başvuruda Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) kuruluş tarihini gösterir belge [Kuruluş Sözleşmesi (Kooperatif ve Birlikler için ana sözleşme), tüzüğü, oda kayıt belgesi, faaliyet belgesi veya sicil gazetesinden herhangi biri],
- Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) **kuruluş sicil gazetesi** dâhil olmak üzere, mevcut sermaye yapısını, faaliyet alanlarını ve varsa **konu, unvan, sermaye ve ortaklık yapısı gibi** esaslı değişiklikleri **gösterir güncel Sicil Gazetesi/Gazeteleri**,
- Başvuru Sahibini (ve varsa Ortağı/Ortakları) temsil ve ilzama yetkili kişinin/ kişilerin ismini/ isimlerini ve imzasını/ imzalarını noter tarafından tasdik eden belge (**İmza Sirküleri**); bu kişinin/ kişilerin yetkisi ve sorumluluğu Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) ana sözleşmesinden veya yasal yapısından gelmiyorsa ilaveten Yönetim Kurulu'nun veya yetkili yönetim organının bu kişiyi/ kişileri yetkilendirme kararı,

¹² İŞGEM lerde 5 yıllık kontrat yapılamadığı için 3 yıllık kira kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

- Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) Çiftçi Kayıt Sistemi ya da Örtüaltı Kayıt Sistemine kaydını gösterir belge,
- **Taahhütnameler** (Eş Finansman Taahhütnamesi, Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname),
- **Beyannameler** (Varsa Ortaklık Beyannamesi, Varsa İştirakçi Beyannamesi, Proje Uygulamaya İlişkin Beyanname, İşletme Mevcut Durum Beyannamesi, Sera Proje Beyannamesi),
- Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) Bölge İçinde ya da Bölge Dışında **01.07.2018 tarihinden önce** kurulduğunu gösterir belge(Sicil Gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, Faaliyet Belgesi, Resmi Kayıt Belgesi ya da Sicil Kayıt Belgesinden herhangi biri),
- Merkez ya da yasal şubesi TR63 Bölgesi dışında olan ve bölgeye yatırım yapacak Başvuru Sahiplerinin son başvuru tarihine kadar **bölgeye kayıt yaptırdığını gösterir belge** (Sicil Gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, Faaliyet Belgesi, Resmi Kayıt Belgesi ya da Sicil Kayıt Belgesinden herhangi biri),
- İşletmenin **01.07.2018** tarihinden beri **faaliyette olduğunu gösterir güncel** faaliyet belgesi ya da Oda Kayıt Belgesi (Programın ilan tarihi ve sonrasında alınmış olması gerekmektedir. Geçici faaliyet belgesi dâhildir.),
- Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) vergi dairesince onaylanmış, varsa son 3 mali yıla ait **(2016, 2017 ve 2018) kar- zarar tablosu ve bilançosu/işletme hesap özeti**, yeni işletmeler için ara dönem onaylı bilanço veya hesap özeti, şahıs işletmesi ise gelir vergisi beyannamesi vb. (2018 yılı mali tablolarının vergi dairesi tarafından henüz onaylanmamış olması durumunda bilanço, gelir tablosu, mizan gibi mali tablolar YMM veya SMMM onaylı sunulabilir),
- Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) çalışan personel sayısının gösteren **Sosyal Güvenlik Kuruluşu'ndan** alınmış onaylı, **güncel** (program ilan tarihi ve sonrasında alınmış) belge veya barkotlu internet çıktısı,
- Proje başvurusunda projenin esaslı maliyet kalemleri ile tek tedarikçiden temin edilebilecek çok sayıda alt kalemden oluşan maliyet kalemleri için **Teknik Şartname/Şartnameler ve her bir Teknik Şartname için en az bir adet Proforma Fatura**,
- Projenin uygulanacağı yerin mülkiyet ve imar durumuna ilişkin belge (tapu, program ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak kira kontratı¹³, tahsis sözleşmesi ya da tahsis için başvuru yapıldığına dair kanıtlayıcı belge, protokol vb.),

¹³ İŞGEM lerde 5 yıllık kontrat yapılamadığı için 3 yıllık kira kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

- *Başvuru Sahipleri, KOBİ, Kooperatif ve Birlik olma durumlarına göre yukarıda sayılan belgelerden uygun düşenleri sunacaktır.*
- *Bu belgelerin eksik olması ve verilen süre içerisinde tamamlanmaması durumunda başvuru, teknik ve mali değerlendirme aşamasına alınmayacak ve reddedilecektir.*

Sunulması Başvuru Sahibinin Yararına Olan Destekleyici Belgeler: Aşağıda yer alan belgelerin sunulması zorunlu olmamakla birlikte, sunulması durumunda değerlendirme aşamasında Başvuru Sahibine avantaj sağlayacaktır.

- Sera Projesi,
- Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve proje bütçesinde öngörülen Ajans destek tutarının **% 30'unu** geçmemek koşuluyla küçük ölçekli yapım işlerinde teknik projeler ve keşif özetleri (malzeme, metraj, keşif listesi vb.),
- Varsa Kapasite/ Ekspertiz Raporu,
- Varsa işletme vaziyet planı, iş akış şeması,
- Varsa işletme ihracat numarası ve en son alınan sipariş belgesi ile teslimine ilişkin onaylı belgeler (onaylı sipariş formu, fatura, gümrük beyannamesi, konşimento, ihracat yaptığı miktarı gösterir onaylı belge vb.),
- Şahıs işletmeleri için mali yapısını gösteren banka hesap dökümü, işletme sahibinin mal varlığı beyannamesi, teminat mektubu, işletme defteri vb. belgeler,
- Varsa HACCP, ISO, CE, TSE vb. belgeler,
- Varsa tescilli marka, endüstriyel tasarım, patent vb. veya bunların alımı için yapılmış başvuruları kanıtlar belgeler,
- İşletmenin faaliyet gösterdiği yere, ürettiği ürünlere ve gerçekleştirdiği faaliyetlere ilişkin fotoğraf, broşür, kroki, iş planı, belge vb.,
- Varsa iştirakçiyeye ilişkin belgeler.

Sözleşme İmzalama Aşamasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler: Destek almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinden sözleşme imzalama aşamasında aşağıda belirtilmiş olan belgelerin asıllarını sunmaları istenecektir.

Gerçek Kişi

- Başvuru aşamasında KAYS'a yüklenen belgelerin asılları veya onaylı suretleri,
- Ticari esaslara göre faaliyet gösteren ve TR63 Bölgesi'ne kayıtlı şirket kurulumu gerçekleştiğine dair belge,
- Projenin uygulanması ve eş finansman taahhüt edilmesine ilişkin Başvuru Sahibi (ve varsa Ortağı/Ortakları) tarafından sunulan imzalı onaylı taahhütname,

- Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) sosyal sigorta primi ve vergi borcu ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirdiklerini ve borcunun bulunmadığını veya varsa borcunun yapılandırıldığına ilişkin en fazla 15 gün önce alınmış belge, kayıt veya barkotlu internet çıktısı veya onaylı suretleri,
- Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının %3'ü kadar ya da daha fazla bir meblağ için herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunmadığına dair yetkili icra dairelerinden alınmış belge,
- Projenin uygulanması için mevzuat gereğince ilgili makamlardan alınması gerekli olan her türlü izin, ruhsat, yetki belgesi, lisans gibi belgeler,
- Küçük ölçekli yapım işleri ile altyapı işlerinde kontrolörlük ile ilgili bilgiler (teknik şartname veya kontrolörlük işlerinin kurumun kendi personeli tarafından yürütülmesi halinde görevli personelin özgeçmişi, görevleri vb.),
- Projenin hazırlık ve uygulama safhası için kanunla zorunlu kılınmış;
 - Proje ile yapılacak faaliyetin niteliğine göre ÇED gerekli değildir kararı yâ da ÇED olumlu kararı yâ da yapılacak faaliyetin ÇED yönetmeliğine tabi olmadığına dair ilgili kurumdan alınacak yazı (Proje kapsamında yapılacak olan yatırım konusu ile uyumlu olması ve geçerliliği devam eden bir belge olması gerekmektedir.),
 - İnşaat ruhsatı, yapı kullanım izni, gerekli ise diğer izin ve ruhsatlar.
- Projenin uygulanacağı yerin mülkiyet ve imar durumuna ilişkin belge (tapu, program ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak **noter tasdikli** kira kontratı¹⁴, tahsis sözleşmesi, protokol vb.).

Ajans, gerekli gördüğü durumlarda sözleşme aşamasında ilave belgeler talep edebilir.

Tüzel Kişi

- Başvuru aşamasında KAYS'a yüklenen belgelerin asılları veya onaylı suretleri,
- Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) **yetkili karar organları** tarafından alınmış, sunulan projenin uygulanmasına ve eş finansmanın taahhüt edilmesine ilişkin karar ve imzalı onaylı taahhütname,
- Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) yetkili vergi dairesinden alınmış vergi numarasını ve mükellefiyet durumunu gösterir güncel tarihli belge/yazı,
- Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) sosyal sigorta primi ve vergi borcu ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirdiklerini ve borcunun bulunmadığını veya varsa borcunun yapılandırıldığına ilişkin **en fazla 15 gün önce** alınmış belge, kayıt veya barkotlu internet çıktısı veya onaylı suretleri,

¹⁴ İŞGEM lerede 5 yıllık kontrat yapılmadığı için 3 yıllık kira kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

- Ajans tarafından sağlanacak **destek tutarının %3'ü kadar ya da daha fazla** bir meblağ için herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunmadığına dair yetkili icra dairelerinden alınmış belge,
- Projenin uygulanması için mevzuat gereğince ilgili makamlardan alınması gerekli olan her türlü izin, ruhsat, yetki belgesi, lisans gibi belgeler,
- Küçük ölçekli yapım işleri ile altyapı işlerinde kontrolörlük ile ilgili bilgiler (teknik şartname veya kontrolörlük işlerinin kurumun kendi personeli tarafından yürütülmesi halinde görevli personelin özgeçmiş, görevleri vb.),
- Projenin hazırlık ve uygulama safhası için **kanunla zorunlu kılınmış;**
 - Proje ile yapılacak faaliyetin niteliğine göre ÇED gerekli değildir kararı ya da ÇED olumlu kararı ya da yapılacak faaliyetin ÇED yönetmeliğine tabi olmadığına dair ilgili kurumdan alınacak yazı (Proje kapsamında yapılacak olan yatırım konusu ile uyumlu olması ve geçerliliği devam eden bir belge olması gerekmektedir.),
 - İnşaat ruhsatı, yapı kullanım izni, gerekli ise diğer izin ve ruhsatlar.
- Projenin uygulanacağı yerin mülkiyet ve imar durumuna ilişkin belge (tapu, program ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak **noter tasdikli** kira kontratı¹⁵, tahsis sözleşmesi, protokol vb.).

Ajans, gerekli gördüğü durumlarda sözleşme aşamasında ilave belgeler talep edebilir.

- **Belgeler, noter veya belgeyi düzenleyen yetkili kurum/kuruluş tarafından tasdik edilebileceği gibi, aslı Ajans'a ibraz edilmek şartıyla "Aslı Görülmüştür" şerhi düşülerek Ajans tarafından da tasdik edilebilecektir.**
- **Destek almaya hak kazanan Başvuru Sahipleri, desteklenmesine karar verilen projelerin Ajans tarafından ilan edilmesinden itibaren 15 gün içinde KAYS'a yüklenen evrakların asıllarını veya onaylı suretlerini Ajansa teslim eder. Süresi içerisinde söz konusu belgeleri teslim etmeyen Başvuru Sahipleri ile sözleşme imzalanmaz.**

2.2.2 Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?

Potansiyel Başvuru Sahipleri proje başvurularını Ajansın proje teklif çağrısı ilanında belirtilen son kabul tarih ve saatine kadar KAYS üzerinden yapmak zorundadır. Sistem, yapılan başvurular için otomatik olarak bir başvuru kodu üretecek olup bu kod başvuru sürecindeki tüm işlemlerde kullanılacaktır. Başvuruların kabulü, proje teklif çağrısının ilanından **10 iş günü** sonra başlar.

¹⁵ İŞGEM lerde 5 yıllık kontrat yapılmadığı için 3 yıllık kira kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'nın proje hazırlama ve uygulama konusunda danışmanlık hizmeti sağlayan firma ve kişilerle bir bağı yoktur. Bu konuda Ajans ile bağı referans gösteren kişi ve firmalara itibar etmeyiniz.

Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren **en geç 5 iş günü** içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname Başvuru Sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren **en geç 5 iş günü** içerisinde aşağıdaki adrese teslim edilir.

"Taahhütname" Proje başvurusu elektronik olarak tamamlandığında, KAYS üzerinden oluşturulup e-imza ile imzalanan ya da ıslak imzalı olarak Ajansa teslim edilen belgeyi ifade etmektedir. Bu taahhütname Eş Finansman Taahhütnamesi, Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname ile karıştırılmamalıdır.

(Nasıl gideceğinizi mobil cihazınızda görmek için QR Kodu okutunuz.)

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı
Genel Sekreterliği

Haraparası Mah. Tabakhane Sok.
No:20
Antakya/HATAY

Kahramanmaraş
Yatırım Destek Ofisi

Yenişehir Mah. 74.002. Sok.
No:3
Dulkadiroğlu/KAHRAMANMARAŞ

Osmaniye
Yatırım Destek Ofisi

Rauf Bey Mah. 9545. Sok.
Lider Plaza Kat:4 No:14
Merkez/OSMANIYE

Bu durumda taahhütnamesini elden teslim edenlere imzalı ve tarihli bir alındı belgesi verilir. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir. Başka yollarla (örneğin faks ya da elektronik posta ile) gönderilen ya da başka adreslere teslim edilen proje teklifleri reddedilecektir.

- *Proje başvuruları elektronik ortamda (KAYS üzerinden) gerçekleştirilecektir. Başvuru formu ve destekleyici belgelerin matbu halleri elden, postayla ya da kargoyla Ajansa teslim edilmeyecektir.*
- *Yalnızca taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname Başvuru Sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Ajansa teslim edilecektir.*

Başvuru Sahipleri başvurularının, eksiksiz olup olmadığını Başvuru Formunda ve Başvuru Rehberinin Ön İnceleme başlığında yer alan **kontrol listelerinden kontrol etmelidir. Tam olmayan başvurular reddedilir.** Başvuru sırasında ayrıca şu hususlara dikkat edilmesi önem arz etmektedir.

- Başvuru Formu ve eklerinin asıl formatına bağlı kalınarak elektronik ortamda KAYS üzerinden Türkçe olarak hazırlanması gerekmektedir.
- Başvurular sadece Başvuru Formu, ekleri ve destekleyici belgeler üzerinden değerlendirileceğinden, Başvuru Formu ve ek belgelerinin mümkün olduğunca anlaşılır bir dilde doldurulması gerekmektedir.
- Başvuruya ilişkin sunulacak onaylı diğer belgelerin (kurumlardan alınacak belgeler) başvuru konusu ile ilişkili, okunur, anlaşılır ve anlamlı belgeler olması gerekmektedir.

2.2.3 Başvuruların Alınması İçin Son Tarih

KAYS üzerinden başvuruların alınması için son tarih **5 Nisan 2019 Saat 23:59'dur.** Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması için veya e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütnamenin Başvuru Sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yoluyla teslimi için son tarih **12 Nisan 2019 saat 17:00'dir.** Posta veya kargo şirketine bağlı gecikmeler dikkate alınmayacaktır.

2.2.4. Daha Fazla Bilgi Almak İçin

Sorularınızı, tekliflerin alınması için belirlenen son tarihten 20 gün öncesine kadar, teklif çağrısının referans numarasını açık bir şekilde belirterek, aşağıdaki elektronik posta adresine ya da faks numarasına gönderebilirsiniz. Soruların yanıtları, Ajansa ulaşma tarihini müteakip en geç 10 gün içerisinde Ajans internet adresinde **Sıkça Sorulan Sorular (SSS) bölümü altında** yayınlanacaktır. Bu şekilde tüm adaylara eşit davranılacak ve bir Başvuru Sahibine sağlanan bilgi SSS aracılığıyla diğer Başvuru Sahiplerine de duyurulacaktır. Tüm resmi açıklamalar ve talep edilen bilgiler Ajans tarafından sağlanacaktır. **SSS listesinde ve Başvuru Rehberinde yer almayan hiç bir bilgi Başvuru Sahipleri ve Ajans için bağlayıcı nitelik taşımamaktadır.**

Başvuruların Değerlendirilmesi ve Sonuçlandırılması

2.3 Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi

Başvurular, Ajans gözetim ve koordinasyonunda, alanında uzman bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi tarafından incelenip değerlendirilecektir. Başvuru sahipleri tarafından sunulan projeler aşağıda açıklanan aşama ve kriterlere göre incelenecek ve değerlendirilecektir.

Değerlendirme süreci; Ajans Uzmanları tarafından gerçekleştirilen **Ön İnceleme** ve Dış Uzmanlar tarafından yürütülen **Teknik ve Mali Değerlendirme** olmak üzere iki temel aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar ile birlikte Ajans Genel Sekreterliği tarafından gerekli görülmesi halinde **Ön İzleme ve Bütçe Revizyonu** çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Süreç, Yönetim Kurulu tarafından yapılan **Nihai Onay/Ret** değerlendirmeleri sonucunda destek almay hak kazanan projelerin belirlenmesi ile tamamlanmaktadır.

2.3.1 Ön İnceleme

Yalnızca zamanında tamamlanan projeler ön incelemeye alınır. Ön inceleme aşamasında **Başvuru Sahibinin, Ortaklarının ve proje konularının** başvuru rehberinde belirtilen kriterlere uygunluğu yönünden ön inceleme yapılır. Ön incelemeye ilişkin hususlar aşağıda belirtilmiştir.

- Başvuru rehberinde belirtilen uygunluk kriterlerine uymayan başvurular reddedilir. Ayrıca bu hususların değerlendirme sürecinin herhangi bir aşamasında tespit edilmesi halinde de söz konusu projeler reddedilir, bu durumun sözleşme imzalandıktan sonra tespit edilmesi halinde ise sözleşmeler feshedilir.
- Ajans ön inceleme ve değerlendirme sürecinde, Başvuru Sahibinden başvuru ve destekleyici belgelere ilişkin olarak bilgi ve belge isteyebilir.

Taahhütnamenin Başvuru Sahibinin yetkili temsilcisi tarafından imzalanması gerekmektedir. Bu husus KAYS'a yüklenecek imza sirküleri veya vekâletname gibi belgeler üzerinden kontrol edilecektir. Yetkili olmayan kişiler tarafından yapıldığı tespit edilen başvurular reddedilir.

Diğer taraftan Ajans başvuru rehberinde, başvuru formu dışında bazı bilgi ve belgelerin sunulmasının zorunlu olması yahut onay gerektiren işlem olması halinde yetkili makamlardan alınan onayın başvuru aşamasında sunulması gibi ek kriterler belirleyebilir. Böyle durumlarda tanımlanan ek kriterlerin yerine getirilmemesi projenin ön inceleme aşamasında reddedilmesine yol açar. Bunun dışında Ajans değerlendirme sürecini etkilemeyeceğini düşündüğü belgeleri ön inceleme ve değerlendirme aşamalarının herhangi bir zamanında Başvuru Sahibinden talep edebilir. Başvuru sahibi, Ajans tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri zamanında Ajansa sunmak zorundadır. Talep edilen bilgi ve belgeleri Ajans tarafından başvuru rehberinde belirlenen zamanda sunmayan başvuru sahiplerinin başvuruları reddedilir.

Gerekli şartları taşıdığı anlaşılan projeler, bir listesi hazırlanarak teknik ve mali değerlendirme sürecine alınır. Gerekli şartları taşımadığı sonradan öğrenilen başvurular değerlendirme sürecinin hangi aşamasında olursa olsun ön incelemede elenmiş kabul edilir.

Başvurular öncelikle şekli uygunluk açısından idari kontrole tabi tutulacaktır. Bu kapsamda, aşağıda yer alan kriterlerin yerine getirilip getirilmediği kontrol edilmektedir. İstenilen bilgilerden herhangi biri eksik veya yanlış ise, proje teklifi yalnızca bu esasa dayanarak **reddedilebilir** ve proje teklifi bu noktadan sonra artık değerlendirilmeyecektir.

Başvuru formu ve ekleri haricindeki destekleyici belgeleri eksik olan ve/veya hatalı yüklemiş olan Başvuru Sahiplerine **5 iş gününü geçmemek kaydıyla** ek süre verilir. Bu süre içerisinde söz konusu eksikliklerin giderilememesi halinde bu başvurular teknik ve mali değerlendirme sürecine alınmaz. **Başvuru Formu, Bütçe, Beklenen Finansman Kaynakları, Maliyetlerin Gereçeklendirilmesi, Mantıksal Çerçeve ve Özgeçmişleri** eksik olan ya da uygun doldurulmayan başvurular eksik evrak bildirimini yapılmaksızın elenir.

Tablo 4. Ön İnceleme Evrak Kontrol Listesi

Kriterler	Evet	Hayır	Geçerli değil	Eksik Belge
1. Başvuru Formu, Bütçe, Beklenen Finansman Kaynakları, Maliyetlerin Gereçeklendirilmesi, Mantıksal Çerçeve, Proje Kilit Personeline Ait Özgeçmiş (ler) standart formata uygun ve Türkçe olarak KAYS'ta hazırlanmıştır.				
2. Başvuru KAYS üzerinden elektronik olarak tamamlandıktan sonra, KAYS üzerinden oluşturulan Taahhütname yetkili kişi/ kişiler tarafından e-imza ile imzalanmış ya da ıslak imzalı olarak Ajansa teslim edilmiştir.				
3. Başvuru Sahibi (ve varsa Ortağı/Ortakları) Gerçek Kişi ise T.C. Kimlik Numarasını gösterir nüfus cüzdanı fotokopisi sunulmuştur.				
4. Başvuru sahibi (ve varsa Ortağı/Ortakları) Gerçek Kişi ise imza beyannamesi sunulmuştur.				
5. Başvuru sahibi (ve varsa Ortağı/Ortakları) Gerçek Kişi ise özgeçmiş sunulmuştur.				
6. Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) Çiftçi Kayıt Sistemi ya da Örtüaltı Kayıt Sistemine kaydını gösterir belge sunulmuştur.				
7. Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) kuruluş tarihi ile faaliyet ve iştiğal alanlarını gösterir belge [Kuruluş sözleşmesi (Kooperatif ve Birlikler için ana sözleşme), Tüzüğü, Sicil Gazetesinden herhangi biri] sunulmuştur.				
8. Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) kuruluş sicil gazetesi dahil olmak üzere, mevcut sermaye yapısını, faaliyet alanlarını ve varsa konu, unvan, sermaye ve ortaklık yapısı gibi esaslı değişiklikleri gösteren güncel Sicil Gazetesi/Gazeteleri sunulmuştur.				

<p>9. <i>Başvuru Sahibini (ve varsa Ortağı/Ortakları) temsil ve ilzama yetkili kişinin/ kişilerin ismini/ isimlerini ve imzasını/ imzalarını noter tarafından tasdik eden belge (İmza Sirküleri); bu kişinin/ kişilerin yetkisi ve sorumluluğu Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) ana sözleşmesinden veya yasal yapısından gelmiyorsa ilaveten Yönetim Kurulu'nun veya yetkili yönetim organının bu kişiyi/ kişileri yetkilendirme kararı sunulmuştur.</i></p>				
<p>10. <i>Taahhütnameler (Eş Finansman Taahhütnamesi, Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname) doldurulmuş, matbu hali Başvuru Sahibi kuruluşun en üst yetkilisi veya yetkili temsilcisi tarafından imzalanmış, taranıp KAYS'a yüklenmiştir.</i></p>				
<p>11. <i>Beyannameler (Varsa Ortaklık Beyannamesi, Varsa İştirakçi Beyannamesi, Proje Uygulamaya İlişkin Beyanname, İşletme Mevcut Durum Beyannamesi, Sera Proje Beyannamesi) doldurulmuş, matbu hali Başvuru Sahibi kuruluşun en üst yetkilisi veya yetkili temsilcisi tarafından imzalanmış, taranıp KAYS'a yüklenmiştir.</i></p>				
<p>12. <i>Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) Bölge içinde ya da Bölge dışında 01.07.2018 tarihinden önce kurulduğunu gösterir belge (Sicil Gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, Faaliyet Belgesi, Resmi Kayıt Belgesi ya da Sicil Kayıt Belgesinden herhangi biri) sunulmuştur.</i></p>				
<p>13. <i>Merkez ya da yasal şubesi TR63 Bölgesi dışında olan ve bölgeye yatırım yapacak başvuru sahiplerinin son başvuru tarihine kadar bölgeye kayıt yaptırdığını gösterir belge (Sicil Gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, Faaliyet Belgesi, Resmi Kayıt Belgesi ya da Sicil Kayıt Belgesinden herhangi biri) sunulmuştur.</i></p>				
<p>14. <i>İşletmenin 01.07.2018 tarihinden beri faaliyette olduğunu gösterir güncel faaliyet belgesi ya da Oda Kayıt Belgesi (Program ilan tarihi ve sonrasında alınmış olması gerekmektedir. Geçici faaliyet belgesi dâhildir.) sunulmuştur</i></p>				
<p>15. <i>Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) vergi dairesince onaylanmış, son 3 mali yıla ait (2016, 2017 ve 2018 kar zarar tablosu ve bilançosu/işletme hesap özeti, yeni işletmeler için ara dönem onaylı bilanço veya hesap özeti, şahıs işletmesi için ise gelir vergisi beyannamesi vb. sunulmuştur. (2018 yılı mali tablolarının vergi dairesi tarafından henüz onaylanmamış olması durumunda bilanço, gelir tablosu, mizan vb mali tablolar YMM veya SMMM onaylı sunulabilir)</i></p>				
<p>16. <i>Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) çalışan personel sayısını gösteren Sosyal Güvenlik Kuruluşu'ndan alınmış onaylı, güncel (program ilan tarihi ve sonrası alınmış) belge veya barkotlu internet çıktısı sunulmuştur.</i></p>				
<p>17. <i>Proje başvurusunda projenin esaslı maliyet kalemleri ile tek tedarikçiden temin edilebilecek çok sayıda alt kalemden oluşan maliyet kalemleri için Teknik Şartname/Şartnameler ve her bir Teknik Şartname için en az bir adet Proforma Fatura sunulmuştur.</i></p>				
<p>18. <i>Projenin uygulanacağı yerin mülkiyet ve imar durumuna ilişkin belge (tapu, programın ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak kira kontratı¹⁶, tahsis sözleşmesi ya da tahsis için başvuru yapıldığına dair kanıtlayıcı belge, protokol vb.)</i></p>				

Ön inceleme kapsamında **uygunluk kontrolü** gerçekleştirilir. Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) ve projelerin bu rehberde belirtilen kriterlere uygunluğunun kontrolü aşağıda yer alan listeye göre yapılır.

Tablo 5. Ön İnceleme Uygunluk Kontrolü Listesi

Kriterler	Evet	Hayır
1. <i>Başvuru Sahibi, (Ajansla daha önceki yıllarda destek sözleşmesi imzalamış ise) proje uygulama döneminde değildir ve sözleşmenin sona erdiği tarihi izleyen 1 yıllık süre içerisinde Ajansa yeniden başvurmamıştır.</i>		
2. <i>Başvuru sahibi ve varsa ortak/ortaklar uygundur.</i>		
3. <i>Proje tamamlandığında bütünleşik sera büyüklüğü en az 3 dekar ve üzerindedir.¹⁷</i>		
4. <i>Başvuru konusu uygundur. program kapsamındadır. (Rehberin, "Uygun Olmayan Proje Konuları ve Faaliyetler" başlığında sayılan maddeler kapsamında değildir.)</i>		
5. <i>Merkez ya da yasal şubesi TR63 Bölgesi'ne kayıtlı olan işletme 01.07.2018 tarihinden önce TR63 Düzey 2 Bölgesi'nde (Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye) kurulmuş, tescil edilmiş ve faaliyettedir.</i>		
6. <i>TR63 Bölgesi dışında kayıtlı olan ve bölgeye yatırım yapacak başvuru sahipleri 01.07.2018 tarihinden önce kurulmuş, tescil edilmiş ve TR63 Bölgesi'nde (Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye) programın son başvuru tarihine kadar yasal şubesini açmış ve tescil kaydını yaptırmıştır.</i>		
7. <i>KAYS'a yüklenen bütün belgeler geçerlidir.¹⁸</i>		

Sadece ön incelemeyi geçen başvurular değerlendirme işleminin sonraki safhalarına alınacaktır.

¹⁶ İŞGEM lerde 5 yıllık kontrat yapılamadığı için 3 yıllık kira kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

¹⁷ Örneğin toplam 3 dekarlık yatırım uygun olmakla beraber 1 dekar serası olan bir yatırımcının en az 2 dekarlık ek yatırımı da uygundur.

¹⁸ Geçerli Belge: hukuken tanımlanan şekil şartlarına uygun, okunaklı ve anlaşılır, yetkili tarafından düzenlemiş, kaşelenmiş ve imzalanmış/ barkodlu ve bu program kapsamında talep edilen evraklardır.

2.3.2 Teknik ve Mali Değerlendirme

Teklif edilen bütçe de dâhil olmak üzere başvurular, aşağıda yer alan Değerlendirme Tablosundaki kriterlere göre KAYS üzerinden Bağımsız Değerlendiriciler tarafından Gizlilik ve Tarafsızlık Sözleşmesi çerçevesinde değerlendirilecektir. Değerlendirmede sırası ile başvuranın mali ve operasyonel kapasitesi, proje konusunun programın amaç ve öncelikleri ile ilgililiği, önerilen yöntemin kalitesi ve geçerliliği, projenin destek sonrası sürdürülebilirliği ile projenin bütçe ve maliyet etkinliği göz önüne alınacaktır.

Değerlendirme Tablosu, bölümlere ve alt bölümlere ayrılmıştır. Her alt bölüme, belirlenen aralıklarda puanlar verilecektir. Azami puanı 5 olan örnek için puanlama usulü, aşağıda gösterilmiştir.

1 = Çok Zayıf

2 = Zayıf

3 = Orta

4 = İyi

5 = Çok İyi

Proje tekliflerinin destek almaya hak kazanabilmesi için 100 puan üzerinden **65 puan** olan toplam başarı puanına ek olarak, değerlendirme tablosunun ilk iki bölümünde incelenen Mali ve Operasyonel Kapasite bölümünden 20 puan üzerinden en az **12 puan**, ilgililik bölümünden de 25 puan üzerinden en az **15** puan alması koşulu aranacaktır.

Bu değerlendirmenin sonunda, **100 puan üzerinden 65 ve üzerinde puan** alan başvurular başarılı projeler olarak listelenir. Başvurular en yüksek puanı alan tekliften başlayarak sıralanır ve destek dağıtımı bu rehberde belirtilen teklif çağrısının toplam bütçesi çerçevesinde söz konusu sıralamaya göre yapılır.

Eşit puan alan başarılı projeler, aşağıdaki kriterlere göre olarak sıralanır:

- Söz konusu mali destek programında aynı yararlanıcı tarafından sunulan tek proje başvurusu niteliğinde olanlara öncelik verilir.
- İlk kriterde eşitlik olması halinde, öncelikle ilgililik bölümü için bağımsız değerlendiricilerin verdikleri puanların ortalamasına göre sıralama yapılır.
- Birinci ve ikinci kriterde eşitlik olması halinde, mali ve operasyonel kapasite bölümünden alınan puanların ortalaması en yüksek olanlar dikkate alınır.
- İlk 3 kriterde de eşitlik olması halinde, başvuru tarihi ve saati esas alınır.

Tablo 6. Değerlendirme Tablosu

Bölüm	Puan
1. Mali ve Operasyonel Kapasite	20
1.1. Başvuru Sahibi (ve varsa Ortak/Ortaklar) proje yönetimi konusunda yeterli deneyime sahip mi? (Projenin hazırlık ve uygulama sürecinde proje yönetim tecrübesi olan kişi/kişilere rol verilmiş ise 3-4 puan, proje yönetim tecrübesi olan konuya ilişkin akademik personele rol verilmişse 5 puan verilecektir.)	5
1.2. Başvuru Sahibi (ve varsa Ortak/Ortaklar) yeterli teknik uzmanlığa sahip mi? (Proje konusu ve proje faaliyetleri hakkında teknik bilgi ve tecrübe düzeyi dikkate alınacaktır.)	5
1.3. Başvuru Sahibi (ve varsa Ortak/Ortaklar) yeterli işletme yönetim kapasitesine sahip mi? (Personel, ekipman ve proje bütçesini idare edecek bilgi ve beceri düzeyi dahil olmak üzere kurumsal kapasite dikkate alınacaktır.)	5
1.4. Başvuru sahibi (ve varsa Ortak/Ortaklar) istikrarlı ve yeterli finansman kaynaklarına sahip mi? (Projenin eş finansmanının sağlanabilirliği ve proje sonuçlarının mali açıdan sürdürülebilirliği de değerlendirmede dikkate alınacaktır.)	5
2. İlgililik	25
2.1. Proje, teklif çağrısının amaç ve öncelikleriyle ne kadar ilgili?	5
2.2. Proje, bölgenin potansiyeli, ihtiyaç ve sorunlarıyla ne kadar ilgili? ● Başvuru Sahibinin sorun ve ihtiyaçları bölgenin sorun ve ihtiyaçlarını yansıtıyor mu? ● Bu sorun ve ihtiyaçların çözüme kavuşturulması, bölgeye katma değer sağlayacak mı?	10
2.3. Proje çilek, kesme çiçek, muz, tropikal meyve-sebze ya da fide-fidan üretimine yönelik mi?	5
2.4. Programla uyumlu özel katma değer unsurlarına yer veriliyor mu? (Her unsur için 1 puan verilecektir.) ● Üretimde sertifikalı tohum, fide- fidan kullanılacak mı? ● Aynı işletmeye ait bütünlüklü sera alanı 10 da. ve üzerine çıkıyor mu? ● Proje ithalat bağımlılığının azaltılmasına ya da ihracatın artırılmasına yönelik mi? ● Kayıtlı istihdam artışı sağlıyor mu? ● Mevcut veya yeni kurulacak seralarda teknoloji ve/veya kalite artışı sağlıyor mu?	5
2. Yöntem	30
3.1. Önerilen faaliyetler uygun mu, uygulanabilir mi, hedeflerle ve beklenen sonuçlarla uyumlu mu?	10
3.2. Projenin genel tasarımı ne kadar tutarlı? (Özellikle; proje, söz konusu sorunların bir analizini yansıtıyor mu; dış faktörler göz önüne alınmış mı ve bir değerlendirme öngörüyor mu?)	5
3.3. Faaliyet planı açık ve uygulanabilir nitelikte mi?	5
3.4. Teklifte, projenin sonucuna yönelik objektif olarak doğrulanabilir göstergeler yer alıyor mu, tutarlı mı, gerçekçi mi?	5
3.5. Projede, devlet desteğine ve görünürlüğüne yeterli önem verilmiş mi?	5

3. Sürdürülebilirlik	15
4.1 Projenin, somut bir etki doğurması beklenmekte mi? <i>(Etkilenen işletme sayısı, faaliyetin bölgesel önemi, geçici/kalıcı oluşturulan istihdam, sosyal faydalar, teşvik edilen yeni sermaye yatırımları, bölgenin genel ekonomik ortamında sağlanan gelişmeler vb. dâhil olmak üzere)</i>	5
4.2 Proje potansiyel çarpan etkileri içermekte mi? <i>(Proje sonuçlarının; daha geniş alanları etkilemesi ile katma değer yaratacak bilgi yayılması dâhil olmak üzere içinde bulunduğu veya yan sektörlerle pozitif etkisi olacak mı?)</i>	5
4.3 Teklif edilen projenin beklenen sonuçları sürdürülebilir mi? <ul style="list-style-type: none"> ● Mali Boyut: Faaliyetler destek bittikten sonra nasıl finanse edilecek? ● Kurumsal Boyut: İşletme tarafından proje sona erdikten sonra da faaliyetlerin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesi beklenmekte mi? ● Proje sürdürülebilir kalkınmaya ve çevrenin korunmasına itibar gösteriyor mu? 	5
4. Bütçe ve Maliyet Etkinliği	10
5.1 Öngörülen harcama tutarları ile beklenen sonuçlar arasındaki ilişki uyumlu mu?	5
5.2 Yapılması öngörülen harcamalar gerçekçi ve projenin uygulanması için gerekli mi? <ul style="list-style-type: none"> ● Maliyet kalemleri teknik şartname ve proforma faturalarla uyumlu mu? ● Yapılacak yatırım ile harcamalar orantılı mı? ● Yapılacak yatırım ile yatırımın getirisi orantılı mı? ● Öngörülen maliyet kalemleri projenin amacına hizmet ediyor mu? 	5
Toplam Puan	100

Değerlendirme tablosu dikkate alındığında **aşağıdaki özellikleri taşıyan başvurular diğer başvurulara göre daha yüksek puan** alacaktır.

- Teklif çağrısının amaç ve önceliklerine hizmet eden,
- Projenin hazırlık ve uygulama sürecinde **akademik personele** rol verilen,
- Sundukları teknik şartname ve proforma faturalar ile bütçedeki maliyet kalemlerini doğrulayabilen,
- Üretimde sertifikalı tohum, fide- fidan kullanılan,
- Farklı sera işletmeleri için ortak kullanım alanı oluşturan,
- Çilek, kesme çiçek, muz, tropikal meyve-sebze ya da fide- fidan üretimine yönelik olan,
- Mevcut veya yeni kurulacak seralarda teknoloji ve/veya kalite artışı sağlayan,
- Proje sonucunda 10 dekar ve üzerinde sera yatırımı olan,
- İthalat bağımlılığının azaltılmasına ya da ihracatın artırılmasına yönelik olan,
- Kayıtlı istihdam artışı sağlayan başvurular.

2.4 Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi

2.4.1 Bildirimin İçeriği

Başvuru sahiplerine, başvurularının sonucuna ilişkin durum yazılı olarak bildirilecektir. Başvurunun reddedilmesi veya destek verilmemesi kararı, aşağıda belirtilen gerekçelere dayandırılacaktır:

- Taahhütname, son başvuru tarihinden sonra alınmıştır.
- Başvuru eksiktir veya belirtilen kriterlere uygun değildir.
- Başvuru Sahibi veya Ortaklarından biri ya da birkaçı uygun değildir.
- Proje uygun değildir. (Örneğin, teklif edilen projenin program kapsamında olmaması, başvuru konusunun uygun olmaması vb.)
- Proje, konuyla yeterince ilgili değildir ve/veya Başvuru Sahibinin Mali ve Operasyonel kapasitesi yeterli değildir.
- Proje, teknik ve mali açıdan, seçilmiş olan diğer projelere göre daha az puan almıştır.
- Talep edilen destekleyici belgelerin biri ya da birkaçı belirtilen son tarihten önce teslim edilmemiştir.
-(Bu Rehberde bulunan başka bir kritere uyulmamıştır.)

Ajansın bir başvuruyu reddetme ya da destek vermeme kararı nihaidir.

2.4.2 Öngörülen Zaman Çizelgesi

Değerlendirme sonuçları hakkında başvuru sahiplerini bilgilendirmek için Ajansın planladığı zaman **2019 Yılı Temmuz ayıdır**. Bu tarih kesin olmayıp, proje sayısına göre değişebilecektir.

**Başarılı Bulunan Proje Sahipleri ile
Sözleşme İmzalanması
ve
Proje Uygulama Koşulları**

2.5 Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları

Ajans desteklenecek projelerin, başvuru formu ve ekleri ile başvuru rehberinde belirtilen destekleyici belgelerin aslı veya onaylı suretini Başvuru Sahiplerinden talep eder. Başvuru Sahipleri, desteklenmesine karar verilen projelerin Ajans tarafından ilan edilmesinden itibaren **15 işgünü içinde** söz konusu belgeleri Ajansa teslim eder. Süresi içerisinde **söz konusu belgeleri teslim etmeyen Başvuru Sahipleri ile sözleşme imzalanmaz**. Başvuru Sahibinin gerekli bilgi ve belgeleri sunmasını takiben **en geç 5 işgünü** içinde Başvuru Sahibi sözleşme imzalamaya davet edilir. Yapılacak yazılı bildirim müteakip **en geç 10 işgünü** içinde sözleşme imzalanır. Bu süre zarfında sözleşme imzalamak üzere Ajansa başvurmayan, sözleşme imzalamayacağını yazılı olarak bildiren veya Ajans tarafından talep edilen belgeleri zamanında sunmayan Başvuru Sahipleri söz konusu destekten feragat etmiş sayılır. Aynı süre içerisinde mücbir bir sebepten ötürü sözleşme imzalamaya gelemeyeceğini bildiren Başvuru Sahiplerine **10 günlük ilave süre** tanınabilir. Sunulan belgelerin gerçeğe aykırı yahut KAYS'ta yer alan bilgi ve belgelerden farklı olması durumunda da Başvuru Sahibiyle sözleşme imzalanmaz. Bunların yerine, öngörülen toplam destek bütçesiyle sınırlı olmak koşuluyla, yedek listede yer alan Başvuru Sahipleri sözleşme imzalamak üzere en yüksek puanlı projeden başlamak üzere sözleşme imzalamaya davet edilir. Yedek listeden davet usulü bakımından da yukarıdaki hükümler aynen uygulanır.

Destek kararını takiben, verilecek destek miktarı ve uygulamaya ilişkin ilke ve kurallar, Başvuru Sahibi ile Ajans arasında imzalanacak bir sözleşmeye bağlanır. Desteklenmeyecek projelerin sahiplerine, **Ajansın nihai kararını müteakip 10 gün içerisinde** desteklenmeme gerekçeleriyle birlikte yazılı tebligatta bulunulur.

Kar amacı güden gerçek ve tüzel kişilerden her bir proje ve faaliyet için sözleşmede öngörülen destek tutarının **%10'undan** az olmamak üzere teminat alınır. Ajans, sözleşme imzalandıktan sonra uygulamaya geçmeyen ve Ajans bilgisi dışında uygulamaya başlayanlara veya vazgeçtiğini tek taraflı olarak iletenlere yönelik teminat üzerinden parasal veya diğer idari yaptırım öngörülmesine ilişkin sözleşmeye madde ekleyebilir.

Ajans tarafından teminat olarak kabul edilebilecek değerler şunlardır:

- Tedavüldeki Türk parası,
- Bankalar veya katılım bankaları tarafından verilen teminat mektupları,
- Ajansın Kredi Garanti Fonu ile protokol imzaladığı hallerde Kredi Garanti Fonu tarafından verilen teminatlar,
- Ajans tarafından onaylanan diğer teminatlar.

Teminatlar, Ajans tarafından nakit olarak teslim alınamaz. Bunların, Yararlanıcının Ajansın bildireceği banka hesap numarasına yatırdığına dair dekontun, sözleşme imzalamaya geldiği zaman ibrazı zorunludur.

Teminatlar, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değiştirilebilir. Karma değerlerden oluşan teminatlar Ajans tarafından kabul edilebilir. Yararlanıcı tarafından verilen teminatların geçerlilik süresi destekleme süresinden kısa olamaz. Teminatlar nihai ödemenin yapılmasını müteakip serbest bırakılır.

Sözleşme özellikle aşağıda belirtilen hakları ve yükümlülükleri düzenler.

2.5.1 Kesin Destek Tutarı

Azami destek tutarı sözleşmede belirtilecektir. Bu tutar, tahminlere dayalı bir şekilde hazırlanan bütçe çerçevesinde belirlenecektir. Kesin destek tutarı, proje sona erdiğinde ve nihai rapor sunulduğunda kesinlik kazanacaktır.

Mali destek hiçbir koşulda sözleşmede belirtilen tutarı geçemez, sözleşme tutarını aşan ek ödeme yapılamaz ve yararlanıcı tarafından aynı sözleşme kapsamında ek destek talebinde bulunulamaz. Proje sonunda, gerçekleşen bütçenin sözleşme bütçesinden fazla olması durumunda bütçeyi aşan miktar yararlanıcı tarafından karşılanır.

2.5.2 Hedeflerin Gerçekleştirilememesi

Yararlanıcının sözleşme koşullarını yerine getirmemesi halinde Ajans destek tutarını azaltabilir ve/veya o zamana kadar ödenen tutarların tamamen ya da kısmen geri ödenmesini talep edebilir.

Desteklenen proje veya faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekânlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde destek durdurulur. Bu durumda yararlanıcıya, düzeltme için Ajans tarafından **30 iş gününü** geçmemek üzere bir süre verilebilir.

Düzeltilme süresinin verilmesi faydalı görülmez veya verilen süre sonunda durumda bir düzeltme olmazsa sözleşme feshedilir. Sözleşmenin feshi halinde yapılan ödemeler ile sözleşmeden doğan masraflar ve sözleşmede öngörülen cezai şart yararlanıcıdan tahsil edilir ve suç teşkil eden hususlarla ilgili olarak savcılığa suç duyurusunda bulunulur. Bu şekilde sözleşmesi feshedilen yararlanıcılar ile projenin yürütülmesinde görev alan ve ağır kusuru sebebiyle projenin iptaline neden olan kişiler, destek almak için **5 yıl süreyle** Ajanslara başvuramaz. Bu süre sonunda bunlara destek verilebilmesi, Ajansa olan bütün borçlarını ödemiş olmalarına bağlıdır.

● Mücbir sebepler hariç olmak üzere, tüm bütçe kalemlerinin uygulanması ve performans göstergelerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Yerine getirilmeyen her bir bütçe kalemi ve performans göstergesi için Ajans destek miktarından kesinti yapma hakkını saklı tutar. Bu duruma ilişkin hususlar sözleşme özel koşullarında belirtilir.

● Ayrıca imzalanmış olan sözleşmenin yararlanıcı kusuru nedeniyle feshedilmesi halinde Ajansın o tarihe kadar ödemiş olduğu destek tutarı yasal faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu durumda ayrıca yasal temerrüt faizinin en az 1 veya en fazla 2 katı olmak üzere cezai yaptırım uygulanır. Sözleşmenin feshi ile ilgili yaptırımlara ilişkin hususlar sözleşme özel koşullarında belirtilir.

2.5.3 Sözleşmenin Değiştirilmesi

Yararlanıcıların projelerini, Ajans ile imzaladıkları sözleşme hükümleri doğrultusunda uygulamaları esastır. Ancak sözleşmenin imzalanmasından sonra projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek önceden öngörülemez ve beklenmeyen durum yahut mücbir sebep söz konusu ise sözleşme tarafların mutabakatı ile uygulamanın herhangi bir safhasında değiştirilebilir ve/veya proje uygulamasının tamamı veya bir kısmı durdurulabilir. Sözleşme değişikliklerinde, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğindeki ilkelere riayet edilir.

Ajans, projenin uygulanması bakımından gerekli olması durumunda **Proje Yürütücüsü değişikliği** talep edebilir.

2.5.4 Raporlar

Yararlanıcılar, uygulama sürecinde, projede kaydedilen ilerleme ve gerçekleştirmeleri içeren raporlar sunmak zorundadır. Bunlar; sözleşmede belirtilen dönemlerde sunulacak ara raporlar ve proje faaliyetlerinin tamamlanmasını takiben sunulacak nihai rapor ile projenin etkilerinin değerlendirilebilmesi amacıyla sunulacak proje sonrası değerlendirme raporundan oluşmaktadır. Ayrıca Ajans, yararlanıcıdan ilave bilgi ve belge talebinde bulunabilir.

2.5.5 Ödemeler

Sözleşmede belirtilen süre içerisinde, kabul edilebilir nitelikteki teminat şartının yararlanıcı tarafından yerine getirilmiş olması kaydıyla, destek miktarının en fazla **%40'ı**, yararlanıcıya ait sözleşmede belirtilen banka hesabına ön ödeme olarak aktarılır.

Ajans tarafından ön ödeme sonrasında yapılacak diğer ödemeler, hakediş esasına göre gerçekleştirilir. Buna göre, ön ödeme tutarının ve aynı oranda yararlanıcının eş finansman tutarının usulüne uygun harcandığını gösteren belgelerin ara/nihai raporlarla birlikte Ajansa sunulması, ilgili raporların Ajans tarafından incelenip uygun bulunması ve onaylanmasından sonra; (sözleşmede aksi belirtilmediği takdirde) ara ödemede destek miktarının **en fazla %40'ı** ve son ödemede, kalan tutar (**en az % 20'si**) destek yararlanıcısının banka hesabına **30 gün** içerisinde aktarılır.

Bununla birlikte, Ajans ön, ara ve nihai ödeme oranlarında ve miktarlarında değişiklik yapma hakkını saklı tutar. Yararlanıcı tarafından ilgili raporlar sunulmadan ve usulüne uygun ödeme talebinde bulunulmadan, yararlanıcıya hiçbir ödeme yapılmaz.

2.5.6 Projeye Ait Kayıtlar

Yararlanıcı, proje uygulanmasına dair tüm hesap ve kayıtları şeffaf bir şekilde tutmakla yükümlüdür. Bu kayıtlar proje uygulaması sona erdikten **en az 5 yıl süreyle** saklanmalıdır.

2.5.7 Denetim

Gerektiğinde yapılacak denetimler sırasında yararlanıcı, proje uygulama ve yönetim mekânlarına erişimi zorlaştırmamak yahut engellemek ve talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi görevli personele zamanında sunmak zorundadır. Sözleşme hükümleri, Ajans tarafından hem kayıtlar üzerinde hem de yerinde yapılabilecek denetimlere olanak tanıyacaktır.

Ajans bütün projelerden **denetim raporu** talep eder. Bu denetim Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşları ile serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler tarafından yapılabilir. Projelerin denetimi Ajans tarafından da yaptırılabilir. Bu durumda denetim maliyeti proje bütçesinde yer almaz.

2.5.8 Tanıtım ve Görünürlük

Yararlanıcılar, ortakları ve alt yükleniciler, hizmet, mal alımı ve yapım işleri faaliyetlerinde Ajansın sağladığı mali desteği ve T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının genel koordinasyonunu görünür kılmak ve tanıtmak için, Ajansın internet sitesinde (www.dogaka.gov.tr) yayınlanan “Tanıtım ve Görünürlük Rehberine” uygun olarak gerekli önlemleri alır.

2.5.9 Satın Alma İşlemleri

Yararlanıcılar, destek programları çerçevesinde desteklenen proje ve faaliyetler kapsamında yapacakları satın alma faaliyetlerini ‘Kalkınma Ajansları Tarafından Sağlanan Destekler için Satın Alma Rehberi’nde belirtilen hükümler çerçevesinde gerçekleştirir.

Programlar kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti ve bunlar üzerindeki fikri mülkiyet hakları yararlanıcıya aittir. Yararlanıcı, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin üzerinde, Ajansın gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın proje süresince ve projenin sona ermesinden itibaren **3 yıl süreyle** üçüncü kişi lehine aynı ya da şahsi hak tesis edemez ve bunları projede belirtilen iş yeri dışında kullanamaz. Aksi halde yararlanıcı, Ajansa, destek miktarının iki katı tutarında tazminat öder.

Ekler

Kod	Evrak
EK A	<i>Başvurumu KAYS üzerinden nasıl yapacağım?</i>
EK B	<i>Proje Düzeyi Performans Göstergeleri</i>
EK C	<i>Başvuru Sırasında Sunulacak Belgeler</i>
EK D	<i>Ortaklık Beyannamesi</i>
EK E	<i>İştirakçi Beyannamesi</i>
EK F	<i>Proje Uygulamaya İlişkin Beyanname</i>
EK G	<i>İşletme Mevcut Durum Beyannamesi</i>
EK H	<i>Sera Proje Beyannamesi</i>
EK I	<i>Eş Finansman Taahhütnamesi</i>
EK J	<i>Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname</i>

EK A - Başvurumu KAYS Üzerinden Nasıl Yapacağım?

KAYS üzerinden başvuru yapılırken izlenecek adımlar aşağıda listelenmektedir:

Birinci Adım www.dogaka.gov.tr adresinden de ulaşabileceğiniz Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi'ne (KAYS) giriniz. (<https://kaysuygulama.kalkinma.gov.tr>) Açılan sayfada "Sisteme Kaydol" linkine tıklayınız ve çıkan formu doldurunuz.

İkinci Adım Formu doldurduktan sonra açılan sayfada "Rolü" kısmında 'Başvuru Sahibi Kullanıcısı'nı seçiniz ve bilgilerinizi doldurunuz. Kimlik bilgilerinizin nüfus cüzdanınızdaki bilgilerle aynı olmasına dikkat ediniz. Kaydet tuşuna basınız.

Üçüncü Adım Elektronik posta adresinize gelen kullanıcı adı, şifre ve onay kodu ile giriş yaptığınızda hesabınız kullanıma açılmış olacaktır.

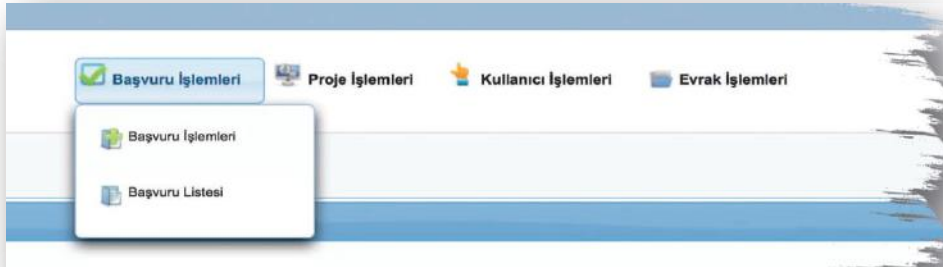
Lütfen e-posta adresinize gönderilmiş olan onay kodunu giriniz:

Onay Kodu:

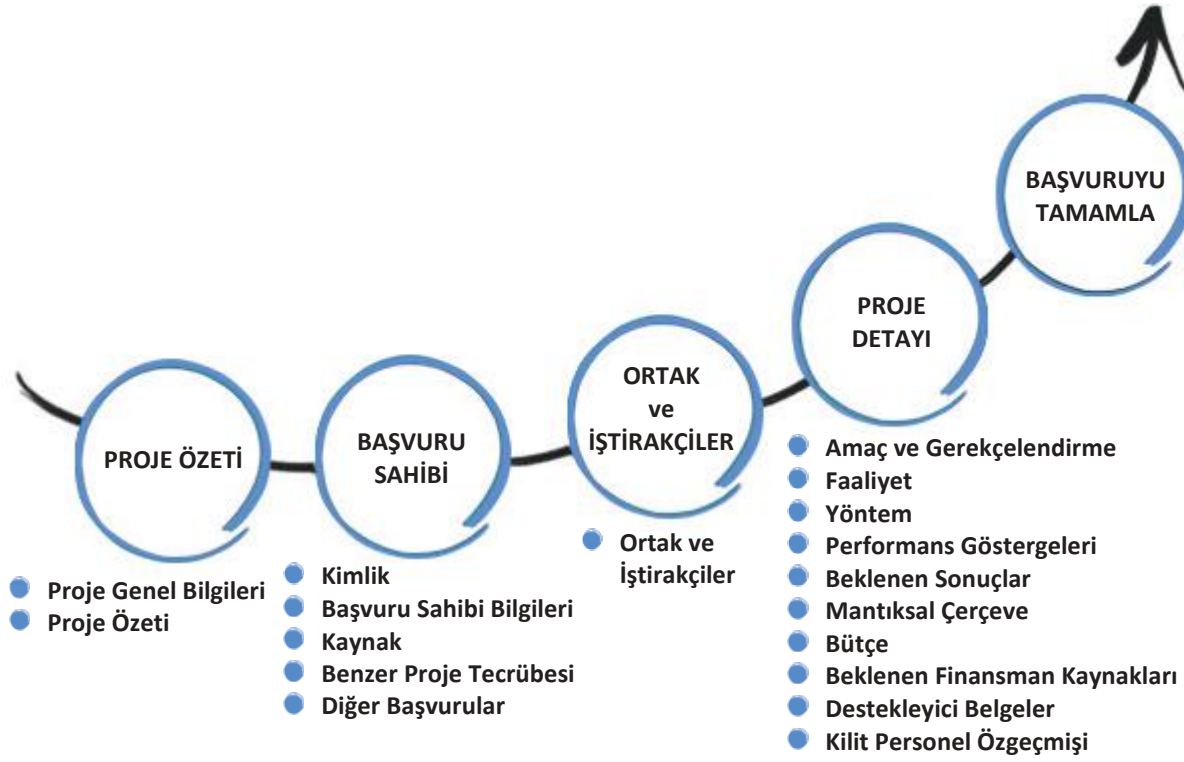
Dördüncü Adım Herhangi bir ticari işletmeniz yoksa “Kullanıcı İşlemleri” menüsünden “Gerçek Paydaş İşlemleri” başlığını; herhangi bir ticari işletme, şahıs işletmesi, birlik, dernek, sivil toplum kuruluşu, kooperatif adına Başvuru Sahibi iseniz yine aynı menüden “Tüzel Paydaş İşlemleri” başlığını seçip bilgilerinizi doldurunuz.

Beşinci Adım “Başvuru İşlemleri” menüsünden yine aynı adı taşıyan başlığa tıklayınız.

Bundan sonraki kısımda sistem sizi yönlendirecektir. Başvuru formu, aşağıdaki bölümlerden oluşmaktadır. Başvuru sahipleri, her bir bölümü dikkatlice doldurmak zorundadır.

Altıncı Adım Tüm formları doldurduktan ve destekleyici belgeleri tarayarak sisteme yükledikten sonra başvurunuzu onaylayınız.

Yedinci Adım KAYS tarafından üretilen taahhünameyi imzalayınız. Taahhünamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhünameyi ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Ajansa teslim ediniz.

Başvuru sahipleri, bu rehberde yer alan "Kontrol Listesi" bölümünden başvurularının eksik olup olmadığını kontrol etmelidirler.

EK B - Proje Düzeyi Performans Göstergeleri

Aşağıda yer alan performans göstergelerinden proje başvurusuna uygun düşenler KAYS üzerinden seçilmelidir.

Tablo 7. Proje Düzeyi Performans Göstergeleri

Sıra	KAYS Kodu	Göstergeler	Birim	Hedef Değer ¹⁹
1	K1	Toplam Üretim Değeri	TL/Yıl	
2	K2	Yurt İçi Satış Tutarı	TL/Yıl	
3	K3	Yurt Dışı Satış Tutarı	TL/Yıl	
4	G1	Sürekli İstihdam	Kişi	
5	G2	Geçici İstihdam	Kişi	
6	K6	Üretim Kapasitesi	Ton,m3, Adet/ Yıl	
7	K7	Üretim Miktarı	Ton,m3, Adet/ Yıl	
8	K8	Makine Sayısı	Adet	
9	K11	Üretim Hattı Sayısı	Adet	
10	K56	Soğuk Hava Deposu Sayısı	Adet	
11	TK1	Yeni Ürün Türü İçin Kullanılan Arazi	Hektar	
12	TK10	Organik Tarım Uygulamaları Kapsamında Üretim Miktarı	Ton	
13	TK11	İyi Tarım Uygulamaları Kapsamında Üretim Miktarı	Ton	
14	TK20	Kapasite Artışı İçin Kullanılan Toplam Arazi Büyüklüğü	Dekar	
15	TK21	Yem Bitkisi Ekilen Alan büyüklüğü	Dekar	
16	TK22	Sebze ve Meyve Üretim Alanı Büyüklüğü	Dekar	
17	TK23	Tesis Açık Alan Büyüklüğü	m2	
18	TK24	Tesis Kapalı Alan Büyüklüğü	m2	
19	TK34	Yem Bitkileri Üretim Miktarı	Ton	
20	TK38	Tarımsal Ürünlerin Depolanmasına Yönelik Tesis Sayısı	Adet	
21	TK39	Tarımsal Ürünlerin Depolanmasına Yönelik Tesis Kapasitesi	Adet/Ton/Kg/m3	
22	TK40	Tarımsal Ürünlerin İşlenmesine Yönelik Tesis Sayısı	Adet	
23	TK41	Tarımsal Ürünlerin İşlenmesine Yönelik Tesis Kapasitesi	Adet/Ton/Kg/m3	
24	TK42	Tarımsal Ürünlerin Paketlenmesine Yönelik Tesis Sayısı	Adet	
25	TK43	Tarımsal Ürünlerin Paketlenmesine Yönelik Tesis Kapasitesi	Adet/Ton/Kg/m3	
26	TK45	Organik Üretim Yapan Müteşebbis Sayısı	Kişi	
27	TK46	İyi Tarım Uygulaması Gerçekleştiren Üretici Sayısı	Kişi	
28	TK47	Rehabilite Edilen ve Kurulan Kooperatif, Üretici Birliği, İşletme Sayısı	Adet	
29	TK52	Kurulan/İyileştirilen Jeotermal Sera Alanı	m2	

Bu program kapsamında sözleşmesi imzalanmış projelerde yer alan performans göstergelerinin tamamı ya da bir kısmının yerine getirilmemesi halinde Ajans destek miktarından kesinti yapma hakkını saklı tutar. Bu duruma ilişkin hususlar sözleşme özel koşullarında belirtilir.

¹⁹ Hedeflenen artış miktarını gösterir.

EK C - Başvuru Sırasında Sunulacak Belgeler

Başvurular, Başvuru Formu ve talep edilen diğer belgeler ile birlikte KAYS üzerinden tamamlanmalıdır. Başvuru Sahipleri gerçek ya da tüzel kimliği olması durumuna göre, aşağıda yer alan belgelerden uygun düşenleri sisteme yüklenmelidir. Başvurunun başarılı olması durumunda, sözleşme imzalama sürecinde, tüm belgelerin asılları ile sözleşme sırasında sunulması gereken belgeler matbu olarak Ajans'a sunulmalıdır.

Tablo 8. Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler

Belgeler	Açıklama	Düzenleme Şekli
<i>Başvuru Formu</i>	Projenin gerekçesinin, faaliyetlerinin, yönteminin ve çıktılarının ayrıntılı olarak açıklandığı başvuru dokümanıdır.	KAYS üzerinden doldurulacaktır.
<i>Bütçe</i>	Projenin faaliyetlerinin uygulanabilmesi için öngörülen uygun maliyetlerinin yer aldığı tablodur.	KAYS üzerinden doldurulacaktır.
<i>Mantıksal Çerçeve</i>	Projenin içsel mantığının test edildiği, proje yapısının ve hedeflerinin ölçülebilir terimlerle tanımlandığı tablodur.	KAYS üzerinden doldurulacaktır.
<i>Özgeçmiş</i>	Projede yer alan kilit personelin özgeçmişlerini kapsar.	KAYS üzerinden doldurulacaktır.
<i>Taahhütname</i>	Proje başvurusu KAYS üzerinden elektronik olarak tamamlandığında, yine KAYS üzerinden oluşturulup e-imza ile imzalanan ya da ıslak imzalı olarak Ajansa elden, posta ya da kargo ile teslim edilen belgedir.	Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname Başvuru Sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Ajansa teslim edilir.
<i>Nüfus Cüzdanı Fotokopisi</i>	Başvuru Sahibi (ve varsa Ortağı/Ortakları) gerçek kişi olanlar içindir.	Gerekli Belge temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir
<i>İmza Beyannamesi</i>	Başvuru Sahibi (ve varsa Ortağı/Ortakları) gerçek kişi olanlar içindir.	Gerekli Belge temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir

<i>Çiftçi Kayıt Sistemi ya da Örtü Altı Kayıt Sistemine Kaydolduğuna Dair Belge</i>	Başvuru Sahibi (ve varsa Ortağı/Ortakları) programa başvuru yapabilmek için Tarım ve Orman İl Müdürlüklerine ÇKS ya da ÖKS kayıtlarının olması gerekmektedir.	Gerekli Belge temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir
<i>Özgeçmiş</i>	Başvuru Sahibi (ve varsa Ortağı/Ortakları) gerçek kişi olanlar içindir.	WORD formatında doldurulup destekleyici belge olarak KAYS'a yüklenecektir.
<i>Taahhütnameler</i>	Eş Finansman Taahhütnamesi, Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname	WORD formatında doldurulup, imzalı hali taraf destekleyici belge olarak KAYS'a yüklenecektir.
<i>Beyannameler</i>	Ortaklık Beynamesi, İştirakçi Beynamesi, Proje Uygulamaya İlişkin Beyname, İşletme Mevcut Durumu Beynamesi, Sera Beynamesi	WORD formatında doldurulup, imzalı hali taraf destekleyici belge olarak KAYS'a yüklenecektir.
<i>İmza Sirküleri (Gerekli olması halinde yetkilendirme kararını içeren imza sirküleri)</i>	Başvuru Sahibini ve varsa Ortağını/Ortaklarını temsil ve ilzama yetkili kişinin/kişilerin ismini/isimlerini ve imzalarını noter tarafından tasdik eden belge; bu kişinin/kişilerin yetkisi ve sorumluluğu Başvuru Sahibinin ve varsa proje Ortağının/Ortaklarının ana sözleşmesinden ve yasal yapısından gelmiyorsa ilaveten Yönetim Kurulu'nun veya yetkili yönetim organının bu kişiyi/kişileri yetkilendirme kararı	Gerekli Belge temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Güncel Faaliyet Belgesi</i>	İşletmenin aktif olarak faaliyette olduğunu gösterir belge. (Program ilan tarihi ve sonrasında alınmış olması gerekmektedir-geçici faaliyet belgesi dâhildir)	Gerekli Belge Ticaret ve Sanayi Odası veya Esnaf ve Sanatkâr Odaları'ndan temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Resmi Kayıt Belgesi</i>	Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) resmi kayıt belgesi veya kuruluş sözleşmesi. Bölge dışından olup bölgeye yatırım yapacak işletmelerin yapacakları yatırım için yasal şubelerini kurduklarını gösterir kayıt ve tescil belgeleri	Gerekli Belge Ticaret ve Sanayi Odası, Ticaret Sicil Müdürlükleri veya Esnaf ve Sanatkârlar Odası'ndan temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesi veya Ticari Sicil Gazetesi</i>	Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) mevcut sermaye yapısını, faaliyet alanlarını, işletme tescil tarihini ve varsa konu, unvan, sermaye ve ortaklık yapısı gibi esaslı değişiklikleri güncel Ticaret Sicil Gazetesi/Gazeteleri veya Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesi/ Gazeteleri	Gerekli Belge Ticaret ve Sanayi Odası veya Esnaf ve Sanatkârlar Odası'ndan temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Mali Tablolar</i>	Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) vergi dairesince onaylanmış son 3 mali yıla ait (2016, 2017, 2018 yılları) kar zarar tablosu ve bilançosu/işletme hesap özeti veya yeni işletmeler için onaylı güncel ara bilanço, mizan vb.	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.

<i>SGK'ya Kayıtlı Çalışan Sayısı</i>	Başvuru Sahibinin (ve varsa Ortağın/Ortakların) çalışan personel sayısını gösteren Sosyal Güvenlik Kuruluşundan alınmış onaylı, güncel (Program ilan tarihi ve sonrası alınmış) belge veya barkotlu internet çıktısı	Gerekli Belge SGK 'dan alındıktan veya SGK internet sayfasından indirildikten sonra KAYS 'a yüklenecektir.
<i>Teknik Şartname ve Proforma Fatura</i>	Proje başvurusunda projenin esaslı maliyet kalemleri ile tek tedarikçiden temin edilebilecek çok sayıda alt kalemden oluşan maliyet kalemleri için Teknik Şartname/Şartnameler ve her bir Teknik Şartname için en az bir adet Proforma Fatura	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Yerin Mülkiyetine ve İmar Durumuna İlişkin Belge</i>	Projenin uygulanacağı yerin mülkiyet ve imar durumuna ilişkin belge (tapu, programın ilan tarihinden sonraki 5 yılı kapsayacak kira kontratı ²⁰ , tahsis sözleşmesi ya da tahsis için başvuru yapıldığına dair kanıtlayıcı belge, protokol vb.)	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.

Tablo 9. Sunulması Başvuru Sahibinin Yararına Olan Destekleyici Belgeler

Belgeler	Açıklama	Düzenleme Şekli
<i>Sera Projesi</i>	Sera kurulumu içeren başvurular için sunulması Başvuru Sahibinin yararına olacaktır.	Gerekli Belge hazırlandıktan sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Keşif Özetleri</i>	Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve proje bütçesinde öngörülen Ajans destek tutarının %30'unu geçmemek koşuluyla küçük ölçekli yapım işlerinde teknik projeler ve keşif özetleri(malzeme, metraj, keşif listesi vb.)	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Diğer</i>	Başvuru Sahibi tüzel kişiler için varsa Kapasite/ Ekspertiz Raporu	Gerekli Belge ilgili kurumdan alındıktan sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Diğer</i>	Varsa işletme vaziyet planı, iş akış şeması	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Diğer</i>	Varsa işletme ihracat numarası ve en son alınan sipariş belgesi ile teslimine ilişkin onaylı belgeler (onaylı sipariş formu, fatura, gümrük beyannamesi, konşimento, ihracat yaptığı miktarı gösterir onaylı belge vb.)	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.

²⁰ İŞGEM'lerde 5 yıllık kontrat yapılamadığı için 3 yıllık kira kontratı ya da tahsis kabul edilecektir.

<i>Diğer</i>	Şahıs işletmeleri için mali yapısını gösteren banka hesap dökümü, işletme sahibinin mal varlığı beyanı, teminat mektubu, işletme defteri vb. belgeler	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Diğer</i>	Varsa HACCP, ISO, CE, TSE vb. belgeler	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Diğer</i>	Varsa tescilli marka, endüstriyel tasarım, patent vb. belgeler	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Diğer</i>	İşletmenin faaliyet gösterdiği yere, ürettiği ürünlere ve gerçekleştirdiği faaliyetlere ilişkin fotoğraf, broşür, kroki, iş planı, vb. belgeler	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.
<i>Diğer</i>	Varsa İştirakçiyeye İlişkin Belgeler	Gerekli Belgeler temin edildikten sonra taratılıp KAYS'a yüklenecektir.

EK D - Ortaklık Beyannamesi

Program Adı: 2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı (SERA)

Proje Adı (Başvuru Konusu):

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSINA,

Ortaklık, Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından destek sağlanmakta olan projenin üstlenilmesi konusunda iki veya daha çok kuruluşun sorumluluk paylaşımını içeren, kayda değer çapta ortak çalışma ve işbirliğidir. Projenin sorunsuz bir şekilde yürütülebilmesi açısından Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı, tüm ortakların aşağıdaki hususları kabul etmesini beklemektedir:

1. Tüm ortaklar Başvuru Formu'nun Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'na teslim edilmesinden önce formu okumuş ve projedeki rollerini anlamış olacaklardır.
2. Tüm ortaklar standart sözleşmeyi okumuş ve destek verildiği takdirde sözleşme çerçevesinde yükümlülüklerinin neler olacağını bilincinde olacaklardır. Tüm ortaklar, lider ortak olan Başvuru Sahibi'ne Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı ile sözleşme imzalama ve projenin uygulanması ile ilgili tüm işlerde Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı karşısında kendilerini temsil etme yetkisi verirler.
3. Başvuru Sahibi Ortaklarıyla düzenli olarak görüşerek onları projenin durumundan haberdar edecektir.
4. Tüm ortaklar, Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'na sunulan teknik ve mali raporların kopyalarını almalıdır.
5. Projeye ilişkin önemli değişiklik (örneğin faaliyetler, ortaklar) talepleri Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'na sunulmadan önce tüm ortaklar tarafından kabul edilmiş olmalıdır. Böyle bir anlaşmaya varılmadığı takdirde, Başvuru Sahibi, değişiklik taleplerini onay için Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'na sunarken bu durumu bildirmekle yükümlüdür.
6. Yararlanıcı'nın merkez bürosunun projenin uygulanacağı Düzey 2 bölgesinde bulunmadığı durumlarda, Ortaklar proje sonlanmadan önce proje için Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı desteği ile satın alınan ekipman, araç ve malzemelerin projenin yerel ortakları ve nihai yararlanıcıları arasında eşit bir şekilde paylaşımı konusunda anlaşmalıdır.

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'na sunulan teklifin içeriğini okuyarak onaylamış bulunuyorum. Yukarıda belirtilen iyi ortaklığın esaslarına uyacağımı ve gereklerini yerine getireceğimi taahhüt ederim.

YETKİLİ KİŞİ	
Adı Soyadı	
TC Kimlik No	
Kuruluşu	
Pozisyonu/ Konumu	
Tarih ve Yer	
İmza Mühür veya Kaşe	

Açıklama: Her bir Ortak için ayrı ayrı doldurulacak ve sisteme yüklenecektir. Projede ortak yok ise boş olarak sisteme yüklenecektir.

EK E - İştirakçi Beyannamesi

Program Adı: 2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı (SERA)

Proje Adı (Başvuru Konusu):

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSINA,

İşbu beyanname ile Projesi adlı projeye iştirakçi olarak katılacağımızı, proje teklifini okuduğumuzu ve onayladığımızı bildirir, projede belirtilen rolümüzü eksiksiz bir şekilde yerine getireceğimizi taahhüt ederiz.

YETKİLİ KİŞİ	
Adı Soyadı	
TC Kimlik No	
Kuruluşu	
Pozisyonu/ Konumu	
Tarih ve Yer	
İmza Mühür veya Kaşe	

Açıklama: Her bir iştirakçi için ayrı ayrı doldurulacak ve sisteme yüklenecektir. Projede iştirakçi yok ise boş olarak sisteme yüklenecektir.

EK F – Proje Uygulamaya İlişkin Beyanname

Program Adı: 2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı (SERA)

Proje Adı (Başvuru Konusu):

Gerçek Kişi

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSINA,

Sunmuş olduğum proje başvurusunun destek almaya hak kazanması halinde ticari esaslara göre faaliyet gösteren ve TR63 Bölgesi'ne kayıtlı şirket kurulumu gerçekleştireceğime ve projeyi ili ilçesi adresinde uygulayacağımı beyan ederim.

Başvuru Sahibi

İmza ve Mühür

Tüzel Kişi

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSINA,

Firmamız/Kooperatifimiz/Birliğimiz tarihinde Hatay/Kahramanmaraş/Osmaniye ilinde kurulmuş vetarihinden itibaren faaliyet göstermektedir. Proje ili ilçesi adresinde uygulanacaktır. Firmamız/Kooperatifimiz/Birliğimiz Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 26. Maddesi uyarınca, destek almaya hak kazanılması durumunda kendi adına proje hesabı açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama ehliyetine sahiptir.

Firma Yetkilisi/Kooperatif Bşk./Birlik Bşk.

İmza ve Mühür

EK H – Sera Proje Beyannamesi

Program Adı: 2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı (SERA)

Proje Adı (Başvuru Konusu):

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSINA,

İLETİŞİM BİLGİLERİ	
Firma Adı	
Firma Faaliyet Alanı	
Adı Soyadı	
Görevi / Mesleği	
Cep Telefonu	
E-posta	
Adres	

PROJE BİLGİLERİ	
Sera Alanı	
Yer /Mevkii	
Ürün Türü	
Yetiştirme Yöntemi	
Tünel Yüksekliği	
Oluk Alt Yüksekliği	

PROJE TEKNİK BİLGİLERİ

Havalandırma Tipi	Tek Tepe	Çift Tepe	Tepe Hav.
	Yan Kolçak	Alın Kolçak	Yan Giyotin
Kaplama	Plastik	Cam	Diğer
Isıtma Türü	Odun	Kömür	Doğalgaz
	Jeotermal	Güneş	Diğer
Serada Kullanılacak Sistemler	Bitki Askı	Isı Perdesi	Sinek Tülü
	Elektrik	Topraksız	Sulama ve
	İklimlendirme	Sirkülasyon	Egzost Fanları
	Raylı Sulama	Fide	Sisleme
	Isıtma Boru ve Ayakları	Isıtma Kazanı	Diğer Sistem ve Ekipmanlar*

*Diğer Sistem ve Ekipmanlar:

Başvuru Sahibi Adı Soyadı

*Diğer Açıklamalar :

İmza/ Kaşe

EK I - Eş Finansman Taahhünamesi

Program Adı: 2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı (SERA)

Proje Adı (Başvuru Konusu):

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSINA,

Başvuru Sahibi veya Ortağı olarak proje kapsamında yapılacak harcamaların en az % 50'sine tekabül eden eş finansmanı sağlamayı ve proje hesabı üzerinde harcama yapmayı taahhüt ederim. Eş finansmanı, proje kapsamında alınan ekipmanlar rehin gösterilmemek şartıyla kredi kuruluşlarından kredi olarak sağlanabileceğimi bilmekteyim.

Projenin finansmanı ile ilgili herhangi bir değişikliği derhal Ajansa bildireceğimi, destek sözleşmesinin ihlal edildiğinin tarafıma bildirilmesi durumunda ödeme yapılmış olsa da ödenmiş olan hibe miktarının yasal faizi ile birlikte iade edilmesi de dâhil olmak üzere bütün hukuki ve cezai sorumlulukları kabul ederim.

Ajansın alacaklarının tahsilinde Ajansın ilgili mevzuatı başta olmak üzere, Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, İcra İflas Kanunu, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ve 3095 sayılı Kanun hükümlerinin ilgili maddelerinin uygulanacağını bildiğimi beyan ederim.

Başvuru Sahibi veya Ortağı olarak, kendi sorumluluğumda olan proje eş finansmanını nasıl sağlayacağıma ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda belirtilen şekildedir.

Eş Finansman Kaynakları	Eş Finansman Miktarları (TL)	Açıklama
Şahsi Hesap (Nakit)		
Firma/Kooperatif Hesabı (Nakit)		
Firma/Kooperatif Banka Kredisi		
Diğer		

Başvuru Sahibinin

Adı Soyadı :
Tarih :
İmza :
Mühür/kaşe :

(Eş Finansmanı Sağlıyor İse) Ortağın/Ortakların ve İştirakcinin/İştirakçilerin

Adı Soyadı :
Tarih :
İmza :
Mühür/kaşe :

EK J - Çifte Finansman Olmadığına Dair Taahhütname

Program Adı: 2019 Yılı Seracılığın Geliştirilmesi Mali Destek Programı (SERA)

Proje Adı (Başvuru Konusu):

T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSINA,

Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin “**Destek Yasağı**” bahsini içeren 7. maddesinin 2. Fıkrası; “Ajanslar, başka bir ulusal veya uluslararası program kapsamında mali destek alan ve uygulaması devam eden proje veya faaliyetlere eş zamanlı olarak mali destek sağlayamaz” hükmünü içermektedir.

Başvuru Sahibi ve/veya Ortakları; yukarıda yer verilen hükümler gereği T.C. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı Destek Programlarına yapılan **proje başvurusu ile ilgili olarak, aynı konuda** başka bir ulusal ve/veya uluslararası hibe destekleri kapsamında (*Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Avrupa Birliği, Büyükelçilik Hibeleri, Dünya Bankası, UNESCO, Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK), KOSGEB, TÜBİTAK vb.*) hibe ve kredi desteği almadığını ve ileride de almayacağını taahhüt eder.

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar gereği, destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları, kamu kurum ve kuruluşlarının destekleri ile diğer kuruluşların kamu kaynaklı desteklerinden yararlanamaz. Ayrıca, söz konusu desteklerden yararlanan yatırım harcamaları için teşvik belgesi müracaatı yapılamaz. Ancak, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının sadece sübvansiyonlu kredi desteğinden yararlanan yatırımlar, bu karar kapsamında faiz desteği dışındaki diğer destek unsurlarından yararlandırılabilir.

Taahhütname Sahibi; projenin finansmanı ile ilgili herhangi bir değişikliği derhal Ajansa bildireceğini, destek sözleşmesinin ihlali halinde, ödeme yapılmış olsa da ödenmiş olan hibe miktarının yasal faizi ile birlikte iade edilmesi de dâhil olmak üzere bütün hukuki ve cezai sorumlulukları kabul eder.

Taahhütname Sahibi; Ajansın alacaklarının tahsilinde Ajansın ilgili mevzuatı başta olmak üzere, Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, İcra İflas Kanunu, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ve 3095 sayılı Kanun hükümleri ve ilgili diğer mevzuat gereği işlem yapılacağını kabul eder.

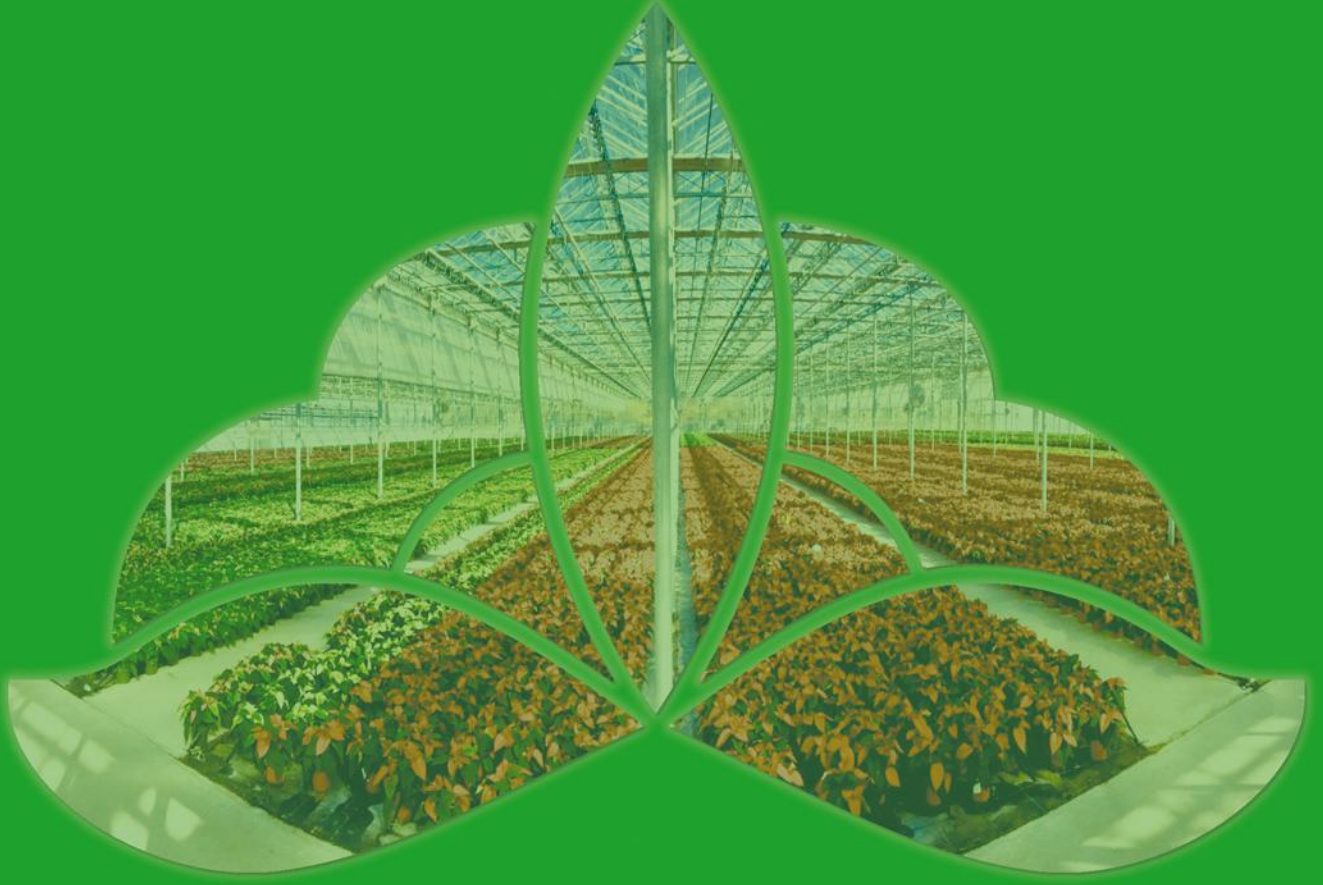
Başvuru Sahibinin

Adı Soyadı (Varsa Ticari Unvanı) :

Tarih :

İmza :

Mühür/kaşe :

DOĞAKA
T.C. DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI
T.R. EASTERN MEDITERRANEAN DEVELOPMENT AGENCY

DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI

Telefon : +90 (326) 225 14 15
Faks : +90 (326) 225 14 52
E-Posta : bilgi@dogaka.gov.tr
Web : www.dogaka.gov.tr
Adres : Haraparası Mh. Yavuz Sultan Selim Cd.
Birinci Tabakhane Sk. No:20 - Antakya / HATAY

HATAY YATIRIM DESTEK OFİSİ

Telefon : +90 (326) 212 25 76
Faks : +90 (326) 225 14 52
E-Posta : hydo@dogaka.gov.tr
Web : www.hataydayatirim.com
Adres : Haraparası Mh. Yavuz Sultan Selim Cd.
Birinci Tabakhane Sk. No:20 - Antakya / HATAY

KAHRAMANMARAŞ YATIRIM DESTEK OFİSİ

Telefon : +90 (344) 231 14 17
Faks : +90 (344) 231 14 18
E-Posta : kydo@dogaka.gov.tr
Web : www.kahramanmarastayatirim.com
Adres : Yenişehir Mahallesi 74.002 Sokak No: 3
Dulkadiroğlu / KAHRAMANMARAŞ

OSMANİYE YATIRIM DESTEK OFİSİ

Telefon : +90 (328) 888 00 00
Faks : +90 (328) 888 00 01
E-Posta : oydo@dogaka.gov.tr
Web : www.osmaniyyedeyatirim.com
Adres : Ticaret ve Sanayi Odası Binası Kat: 3,
Raufbey Mh. 9546 Sk. No: 70 - Merkez/OSMANİYE